

Göteborgs och Bohus län.

Göteborg.

Apoteket Enhörningen.

1642.

Göteborg, som leder sitt ursprung från de förstörda och öfvergifvna städerna Gamla och Nya Lödöse, Elfsborg samt Gamlestaden (Carl IX:s Göteborg), anlades 1619 och erhöll stadsprivilegier 1621. En mängd främlingar, isynnerhet holländare, inflyttade genast från början och staden uppblomstrade hastigt.

Så godt som samtidigt med dess anläggning synes apotekare hafva funnits i staden, ty i Tyska församlingens kyrkböcker finnes för d. 30 aug. 1625 antecknad: »sist des Abpoteckers Kindt zu der Erden bestettiget». Namnet på denne apotekare känner man ej, men omöjligt är ej, att det var Johan Dulpin, hvilken enligt en räkenskapsbok, som tillhört ståt-hållaren på Elfsborgs slott, Peder Göransson Ulfsparre, till dennes hustrus begrafning 1628 lämnat konfekt, socker m. m.

Enhörningen, Göteborgs äldsta apotek, anlades dock först 1641 af Kilian Treutiger, hvilken från Ostfriesland inflyttat till staden, förmodligen 1640. Den 8 aug. 1642 utfärdades åt honom af borgmästare och råd privilegiebref, hvilket d. 30 mars 1650 fastställdes af drottning Christina.

Genom detta, det äldsta för Göteborg utfärdade Kungliga privilegiebrevet gör drottningen veterligt »att såsom wij hafva för gott ansedt, till Människiornes styrckio och dess Sundhetz Uppehållande, att uthj Wår Stadh Götheborg måtte hållas ett Apothek, hwarest icke allenast den siuke och kranke kunne hafwa att hämpta åthskillige Medicinaliske saker till deras hälsas recuperation utan ock den hälsosamme der af hafwa att sökia, hwarigenom deres styrckio kan erhållas, och moot

hwariehanda befahran och tillstundande Krankheet, praeserveras och förwaras. Altså emädan Wår troo undersåte, ährligh och förfahren Kilian Treutiger Oss Underdånigst hafwer gifwit att förstå, det han för någon tijdh sedan sigh opåtagit hafwer der j Götheborg ett sådant Apothek att inrätta, och der allaredo nu j någre åhr bårt åth fortsatt och hållit wijdh macht; Hoos Oss nu Underdånigst ansökiandes, Wij honom der åå Wårt Kongl. privilegium medsdela wele Hwarföre hafwe Wij detta hans Underdånige anhållande och begäran medh nådher anhört, och fördenskull honom Kilian Treutiger, med bem-te Wårt Kongl. Privilegio på samme hans der i Götheborg inrättade Apothek welat försee och bewahra, på sätt och wijs, som föllier.

Först Skall bem-te Kilian Treutiger förunnas, efterlåtas och fritt stånda att fortstålla och hålla j Götheborgs Stadh ett beständigt, fullkomligt och medh alle medicinaliske Materier/: dem han ock ifrån Utrikes orter skall må införskrifva:/ wäl försedt Apothek, och samme sine Medicamenter till alle, som j bem-te Stadh boendes äre, wistas och besökia, för ett billigt och skäligt prijs försällia Aromata, Krydderij, och Confecturer, ehwadh namn de hafwa kunna; jämväl allehanda insyltade saker, stötte Krydder, Componerade drycker, Aqua Vitæ och mehra sådant, som egändtligen till Apotheket hörer; Och ingen af Borgerskapet der j Staden hafwer macht jämpte honom sådant föra och försällia, mehr än allenast Pepar, Ingefehr, Safran, Neglickor, Canel, Muskot och Muskotblommer, Rijs, Sweskon, Mandel, Russin, Korinther, Sucker och Anijss; hwilket Specerij dhee andre Kryddekrämarne må wara tillåtit att handla medh.

Sådan ock, till det Andra, Efter han måste använda bekostnadh på detta Apotheks inrättande, och wara förplichtadt det medh alle nödtorftige, friska och ofördärfwade Medicamenter Providera och oppehålla. Hwarföre på det samme saker måge hafwa afgang och icke blifwa beliggandes och fördärfwas: Ty wele Wij icke tillåta, att någon här efter må eller skall der i Götheborg något Apothek inrätta och hålla, mehra eller flere/: hwar något sådant till dato der icke inrättat är:/ än detta, som Kilian Treutiger således håller: Men der så j framtiden hända kunde, att bem-te Stadh så myckenheet af Inwåhnare och folck skulle tilltaga och märkeligen förmehras, så att ett eller flere Apothek der sammastädes ötwer detta skulle behöfwes,

och detta icke kunde göra tillfyllest eller Suppeditera sådan myckenheet nödtorftige Medicamenta; så skall stånda till Wår frije Disposition j det fallet, något annat Apothek tillåta och det medh skälige Privilegier försee.

Till det Tridie, Wele Wij ock honom, Kilian Treutiger nådigst hafwa bewilliat att niuta tullfritt alle dee Materialier han införskrifwandes och bekommandes warder, som för Medicinalier allenast kunna räknade warda; Men af alle andre Materialier och Specerier skall Tullen erläggias.

Till det Fierde Efterlåte Wij ock honom, Treutiger, att wara och blifwa frij för all Borgerlig Inqwartering, Contribution och annat Beswär och tunga, Undantagandes Accijssen och Tolagen, hwillke han tillijke medh dee andre och Borgerskapet skall wara skyldigh till att uthgöra.

Till det Fempte, Skall han ock må åhrligen inläggia j sitt huus en åhm Reenst och Fyra Oxehöfd Franst Wijn, och det bruka till Claret och Luterdranck och elliest till Medicamenter dock så, att han af samme Wijn erlägger den Accijs, som der af, efter Ordningen, fordras kan; Och hwar så hända kunde, att ofwan Specificerade Wijn, Claret, Luterdranck och Medicamenter icke alt åthginge, då skall honom stå fritt det öfrige att elliest försällia och uthskänckia.

Till det Siette, Efterlåte Wij ock här medh j detta Wårt Konungslige Indultu, att detta Privilegium icke allenast på hans Person skall sigh ersträckia, Utan ock, der hans Barn skulle framdeles willia och kunna hålla samma Apothek uthi sitt rätta och fullkomlige Esse och wälstånd; då skall den eller dee som det sigh opåtaga och det nödtorfteligen försörja och uppehålla, niuta samma detha Wårt Privilegium j alle dess Clausuler till godho: när dee det nödtorfteligen fullgöre: Men der ock så skulle hända, att efter ofwanbem-te Kilian Treutigers dödh, hans hustru eller Barn skulle blifwa förorsakade att försällia samma Apothek till någon annan, skyld eller oskyld, då äre Wij der medh wäl nådigst tillfrids; dock så att köparen först skall wara betänckt, att sökia der öfwer Wårt Consens: och då han Wår Confirmation der opå bekommer, må och skall den samme Kiöparen niuta och behålla detta Privilegium; men wara j lijka måtto förplicktat tillbörligen förestå detta Apothek, erhålla det j rätt esse, således sielfwe Privilegiumet aldeles adimplera.

Här emoot skall Kilian Treutiger, och j ofwan bem-te fall,

hans Barn och Successorer till samme Apothek, wara förpliktade det medh alle sine medicinaliske Materialier, så Compositis som Simplicibus, j godh beredskap, dugeligt Esse och Conservation att hålla, så att Wåre Undersåtare der j Göteborg för ett billigt och skäligt prijs altijdh må der bekomma och hafwa hwadh nödtorften fordrar till allehanda Medicinalier; och ingalunda någre elaka eller förlegne saker uthurbem-te Apothek försällie eller föryttra, widh Plicht som Apothekare ordningen framdeles skall förmåhla.

Wij biude fördenskull Wår General Gouvernör så ock Landshöfdinge på den orten, jämwäl Burgrefwe, Præsidenter och samptlige Rådsförwanter der j Göteborgs Stadh, så ock alle andre, som detta j någon måtto kan angå och för Wår skull wele och skole göra och låte, att icke tillfoga mehrbem-te Kilian Treutiger, hans Barn eller Successorer till Apotheket här emoot hinder, mehn eller förfång j någon måtto, Uthan heller hand der öfwer hålla, att dee denne Wår gunstige tillåtelse obehindrat åthniute. Der alle hafwe sigh att efterrätta. Till yttermehra wisso, hafwe Wij detta medh egen hand underskrifwit och Wårt Secret undersättia låtit.»

Apoteket var beläget vid Södra Hamngatan, något öster om den plats, det vid denna gata hade intill 1915. År 1721 nedbrann detsamma, men återupprättades 1724 ånyo på samma tomt. Åter lades det i aska vid den förhärjande eldsvåda, som 1802 förstörde en god del af Göteborg. Efter branden försälde apotekare C. M. Palm, som då ägde apoteket, östra hälften af apotekstomten och inköpte hela den tomt som låg västerut, hvarefter apoteket återuppbyggdes på denna nya tomt, närmare bestämdt Södra Hamngatan 13. Härifrån flyttades apoteket d. 15 jan. 1915 under apotekare C. G. H. Thedenius' tid af d. v. föreståndaren J. F. C. Liljedahl till nya lokaler i hörnet af Kungs- och Västra Hamngatorna.

Apoteket, hvars innehafvare erhöill privilegiet före d. 27 okt. 1899 har ej kunnat åsättas någon afgift till fonden för apoteksinnehafvares pensionering.

TREUTIGER, KILIAN. Född d. 27 okt. 1611 i Ost-friesland.

Föräldrar:

T. anlade år 1641 Göteborgs äldsta apotek Enhörningen, och erhöll d. 8 aug. 1642 af borgmästare och råd tillstånd att utöfva sin verksamhet. Af drottning Kristina erhöll han d. 30 mars 1650 stadfästelse å privilegierna, hvilka af förmyndar-regeringen ytterligare bekräftades d. 6 juni 1655.

T. var förvisso en i yrket kunnig och erfaren man. Magistraten i Göteborg ger honom också vid flera tillfällen de bästa vitsord.

Sålunda utfärdades åt honom d. 13 jan. 1672 ett »testimonium», hvori det bl. a. heter, att han »sich alle Zeit umb eine wollvorsehene Apotheche beflisset, selbige auch ic mehr und mehr perfectioniret, und in gutem Stande zu erhalten gesucht».

Enligt privilegiebrevet ingick i hans rättighet att tillverka och försälja konfekt och i denna gren af sin yrkesskicklighet fick han tillfälle att visa ett vackert prof vid konung Carl X Gustafs besök i Göteborg i början af år 1655. Han erhöll då en tunna pudersocker af staden, och använde häraf 229 skålpund till beredning af anis-, koriander-, mandel-, pomerans-, nejlik-, kanel- och annan kanderad konfekt samt tre ståtliga »marzipaner». Den ena af dessa var dubbel och försedd med en *Ceres* samt en »masçarade», på den andra såg man en *Mercurius* jämte tre hästar och på den tredje, som pryddes med gallerverk af socker, prunkade en papegoja på ett berg.

Endast 17 år fick Treutiger vara ensam om att förse staden med medicinalier och »Confecturer», ty 1658 utfärdades privilegiebref åt Johannes von Ackern, hvarigenom denne tillförsäkrades rätten att öppna ett andra apotek i staden.

Han fick 1670 ännu en konkurrent, i det att då Paul Hansson Jörgensson »ein junger Apotheckergesell, eines Kauffmans Sohn», åt sig lyckades utverka konung Carl XI:s privilegium, hvarigenom honom blef »förundt och effterlåtit dhet han må sättia sigh neder j Götheborg, såsom på den ort, der han det ägar, som honom effter hans föräldrar framledne Hans Jörgensson tillfallit är, och der sammastädes hålla en materialiste-boo sampt der uthi försälja allehanda materialier, såsom specerij, medicinalia, så cruda som praeparata, chymica som galenica och venera» etc.

Denne inkräktare var så mycket otrefligare för Treutiger

som Paul Hanssons gård låg vid Södra Hamngatan, endast skild från Treutigers genom tre tomter. Treutiger försvarade dock sina privilegier mycket energiskt inför magistrat och generalguvernör genom flera skrivelser och fick slutligen ytterligare kungl. bekräftelse på sitt privilegium d. 24 juli 1672. I detta k. bref lämnas förklaring öfver tillkomsten af Paul Hanssons privilegiebref samtidigt som dennes rättigheter återkallas, hvarjämte, som balsam för lidna oförrätter, Treutiger tillförsäkras rätt att utbekomma ett honom förut af magistraten beviljat, men sedermera under flera år undanhållet årligt understöd af 200 riksdaler. T. var 1649 diakonus i Tyska kyrkan.

Död d. 23 dec. 1675 i lungrot. Begrafd d. 9 jan. 1676.

Gift 1) d. 19 okt. 1645 med ANNA STUART (STUARDT) REFUGIE, född d. . . ., död d. . . . 1657, begrafd d. 16 april s. å. dotter till . . .

2) före 1660 med BRITA (BIRGITTA) GUSTAFSDOTTER SKYTTE, född d. . . . 1629 (?), död d. . . . 1702, begrafd d. 7 dec. s. å., dotter till GUSTAF NILSSON SKYTTE och . . .

Änkan erhöll d. 21 febr. 1676 bekräftelse på privilegierna och innehade apoteket till 1679, då hon öfverlämnade det till sin måg Andreas Schwartz.

Emedan Kristine kyrkas i Göteborg dopböcker före 1655 förstördes i branden 1669, är det omöjligt att säga, huru många barn Treutiger hade. I ett bref i början af år 1676 omnämnes, att änkan hade tolf barn att försörja, hvaraf man kan draga den slutsatsen, att T. hade haft minst sjutton barn, då vid denna tid minst fem voro döda. Ordningföljden bland barnen kan ej heller med säkerhet uppgifvas, lika litet som antalet i första eller andra giftet.

Barn: En son, född d. . . ., begrafd d. 31 jan. 1649; — DAVID, född d. 5 dec. 1652, död d. 18 aug. 1675, begrafd d. 24 aug. s. å. Troligen apotekargesäll å faderns apotek; — JOHAN, född d. . . ., död d. 6 jan. 1703 i Malmö, begrafd d. 14 jan. s. å. Regementskvartermästare, generalguvernementssekreterare, adlad TIGERFELT d. 16 sept. 1689 (ej introducerad); — PAUL, född d. . . ., död d. . . . 1727. Löjtnant vid Svenska lifregementet till fot, adlad TIGERFELT d. 16 sept. 1689 (ej introducerad); — JAKOB, född d. 3 nov. 1655, död d. 12 okt. 1676. Troligen apotekargesäll å faderns apotek; — ANNA MARIA, född d. . . . 1660, död d. . . . aug. 1718, begrafd d. 12 aug. s. å. gift [1] d. 20 aug. 1678 med apotekaren å Enhörningen i

Göteborg ANDREAS SCHWARTZ, född d. . . . 1647, död d. . . . nov. 1695 och gift [2] d. 29 dec. 1696 med apotekaren å Enhörningen i Göteborg JOHAN JACOB ERMERSCH, född d. . . . 1675, död d. . . . nov. 1722; — CATHARINA MARGARETHA, född d. . . ., död d. . . ., gift d. 14 dec. 1681 med dåvarande inspektoren i Göteborg, sedermera inspektören för de skånska bergverken, slutligen postinspektoren i Kristianstad, JOHAN DIMBERG, född d. . . ., död d. . . . 1706; — CARL, född d. . . ., död d. . . . Sekreterare, sedermera amiralitetskommissarie i Karlskrona, gift med ANNA FRANTZÉN; — En son, född d. . . ., död d. . . ., begrafd d. 10 maj 1663; — GUSTAF, född d. . . ., död d. 6 okt. 1700. Amiralitetsapotekare i Karlskrona; — En dotter, född d. . . ., begrafd d. 1 febr. 1667; — En son, född d. . . ., begrafd d. 26 febr. 1667; — ISRAEL, född d. . . ., döpt d. 19 jan. 1669, död d. 19 dec. 1734. Notarie vid artilleriet; rysk krigsfånge 1709, hemkom 1722, blef borgmästare i Ystad 1725; — BRITA SOFIA, född d. . . ., död d. . . . 1728 i Lund. Gift d. . . . med kronobefallningsmannen i Göinge härad NILS JÖNSSON STOBÆUS, född d. . . . 1651, död d. . . . 1694; — KILIAN, född d. . . . dec. 1671, döpt d. 12 jan. 1672, död d. . . . maj 1714, begrafd d. 2 juni s. å. Rådman i Göteborg.

SCHWARTZ, ANDREAS. Född d. . . . 1647 i Tyskland.
Föräldrar:

Genom giftermål med företrädarens dotter blef han d. 28 nov. 1679 ägare af apoteket Enhörningen och fick därå K. privilegium.

Död d. . . . nov. 1695, begrafd d. 1 dec. s. å. i Göteborg.

Gift d. 20 aug. 1678 med ANNA MARIA TREUTIGER, född d. . . . 1660, död d. . . . aug. 1718, begrafd d. 12 aug. s. å.

Barn: KILIAN, född d. . . . juni 1679, döpt d. 24 juni s. å. död d. . . . 1745, begrafd d. 9 juni s. å. Rådman i Göteborg; — ANNA BRIGITTA, född d. . . . juni, döpt d. 26 juni 1680, död d. . . . febr., begrafd d. 26 febr. 1697; — ANNA CATHARINA, född d. . . ., döpt d. 6 april 1682, död d. . . ., gift [1] d. 22 maj 1705 med fältskären vid Adelsfanan LEOPOLD JACOB CHRISTOPHERS, född d. . . ., död d. . . . 1726 gift [2] d. . . . med öfverdirektören och hofkirurgen EWALD RIBE, född d. 9 nov. 1667, död d. 2 mars 1753; — ANDREAS, född d. . . . sept., döpt

d. 2 okt. 1683, död d. 1 jan. 1730, begrafd d. 1 jan. 1731
Apotekare i Ystad; — HENRICUS, född d. . . juli, döpt d. 31
juli 1685; — JOHANNES, född d. . . okt., döpt d. 28 okt. 1686

ERMERSCH, JOHAN JACOB. Född d. . . . 1675 i Tyskland.

Föräldrar:

E. lärde yrket 1687—93 hos apotekare Christian Kirchoff i Hamburg och tjänstgjorde sedan ett och ett halft år på apoteket Ängeln i Stockholm. Blef ägare af apoteket Enhörningen genom sitt giftermål med änkan efter Andreas Schwartz och fick privilegium å detsamma d. 23 mars 1698. År 1721 ödelades apoteket genom den staden då härjande stora eldsvådan, men som E. ej hade råd att uppbygga apotekshuset, sålde han tomterna till sin måg M. A. Bauch.

Han var föreståndare i tyska församlingen.

Död d. . . . nov. 1722, begrafd d. 30 nov. s. å.

Gift d. 29 dec. 1696 med ANNA MARIA TREUTIGER, född d. . . . 1660, död d. . . . aug. 1718,, gift [1] med apotekaren ANDREAS SCHWARTZ, född d. . . . 1647, död d. . . . nov. 1695.

Barn: MARIA ELISABETH, född d. . . ., döpt d. 9 febr. 1699, död d. . . ., begrafd d. 23 febr. 1729, gift d. 30 april 1721 med apotekaren MARTIN ANDREAS BAUCH, född d. 5 okt. 1693, död d. 17 aug. 1766; — PAUL och JACOB, tvillingar, födda 1701, döda 1703, den ena begrafd d. 9, den andra d. 25 aug.

BAUCH, MARTIN ANDREAS. Född d. 5 okt. 1693 i Güstrow i Mecklenburg.

Föräldrar: Apotekaren . . .

B. var elev 1707. Hvar han efter utlupen elevtid tjänstgjorde vet man ej, men sannolikt var han någon tid anställd å Enhörningen, ty 1721 köpte han af sin svärfader, apotekaren Ermersch, den afbrända tomten efter apoteket och uppförde därå ett nytt hus, hvori han 1724 hade återupprättat apoteket, å hvilket han sedan d. 22 jan. 1726 erhöill privilegium.

Den 2 okt. 1724 aflade B. med Collegii medici tillstånd apotekarexamen i Göteborg inför professor von Döbeln, biträdd af stadsfysikus Kilian Stobæus och skulle förhöret anställas »per

universa simplicium genera, nec non in præparatione medicamentorum tum galenica, tum spagirica».

Bauch var en verksam och i sitt yrke skicklig man, som ägde stort förtroende och allmän aktning. Lifligt intresserad af naturvetenskapliga studier var han vid Linnés besök i Göteborg i tillfälle att skänka honom en del kuriositeter, hvarom Linné i sin Västgöta-resa vet att berätta. Under Bauchs ledning gjorde en af Sveriges mest berömda vetenskapsmän, Carl Wilhelm Schéele, sina första lärospån, dels som elev 1757—63, dels som laborant 1763—65.¹

Död d. 17 aug. 1766, begrafd d. 21 aug. s. å.

Gift 1) d. 30 april 1721 med MARIA ELISABETH ERMERSCH, född d. . . . 1699, döpt d. 9 febr. s. å., död d. . . . febr. 1729, begrafd d. 23 febr. s. å., dotter till apotekaren JOHAN JACOB ERMERSCH och ANNA MARIA SCHWARTZ, född TREUTIGER.

Barn: MARIA ELISABETH, född d. . . . 1722, döpt d. 24 mars s. å., död d. . . . 1722, begrafd d. 10 maj s. å.; — ANNA ELISABETH, född d. . . . 1724, döpt d. 14 jan. s. å., död d. 31 juli 1777, gift d. 7 dec. 1744 med stadsfältskären i Göteborg AUGUST FREDRIK MEISTER, född d. 29 okt. 1706, död d. 30 aug. 1768; — JOHANNA MARIA, född d. . . . 1726, döpt d. 29 mars

¹ En inblick i Bauchs förmögenhetsförhållanden torde vara af intresse och bifogas här en del af inventeringsprotokollet.

»År 1729 d. 4 junii inventerades Apotekarens hr Martin Andreas Bauchs ägendom att fördelas honom och de fyra små omyndiga barn Anna Elisabeth, Johanna Maria, Justina och Catharina emellan, efter dess aflidna sal. moder, madame Maria Elisabeth Ermersch, uti barnens närmaste anhöriga å mödernesidan rådmannen herr Kilian Schwartz öfvervaro, bestående ägendomen uti fast och löst som följer:

Huus och gård beläget vid Norra Hambnen, jemte en tomt vid Drottningegatan värderat af gode män till silfvermynt daler & öre	4,912: 16
Apothek och materialcammare med dhe deruti befintliga materialier så wähl simplicibus som compositis, hvad namn de hafva kunna, samt der till hörande flaskor, krukor, glaas, glas, lådor, byssor etc. jembwohl och behörige instrumenter uti apoteket och laboratorio, bestående af en mängd distillirpannor, kiettlar, skopor, mortare, spadar och annat dyligt jembwähl och ballance, viktesskållar med der till hörande wikter, upføres till	1,600: —
Silfver — tenn — koppar — mässing — malm — järn — bläck — porcellain — glaas — allehanda huus mobilier — linkläder — lakan — gardiner — dukar — servietter — örongodsvahr och handdukar — sängkläder — garn och hör — träbrätte — böcker (1½ sida) — boets utestående fordringar	1,653: 99
	Summa 8,166: 15

s. å.; — JUSTINA, född d. . . . 1727, döpt d. 28 nov. s. å.; — CATHARINA, född d. 3 jan. 1729, död d. 25 nov. 1794, gift d. 3 mars 1749 med handlanden ELIESER BAGGE, född d. 25 nov. 1721, död d. 31 mars 1795; — En dotter, född d. . . . 1730, begrafd d. 3 april s. å.

2) d. 12 sept. 1729 med ANNA ELSEBE FABER, född d. . . . 1691, död d. 23 dec. 1754, dotter till . . .

SASSE, CASPER. Född d. 4 juli 1728 i Stockholm.

Föräldrar: Grosshandlaren JOACHIM SASSE, född d. 9 sept. 1688, död d. 23 juli 1750, och HEDVIG ELEONORA ZIERVOGEL, född d. 6 dec. 1692, död d. 1 maj 1778.

S. var elev å apoteket Kronan i Stockholm 1743—49, aflade där farmacie studiosi-examen 1749 och konditionerade å apoteket Kronan i Göteborg 1751—60. Aflade apotekarexamen d. 29 juli 1761 och inrättade därefter apotek i Lidköping,

Härifrån afgår följande gäld och skuld, nämligen:

hr commissarius Meister	1,000:—	
» Samuel Schütz	1,000:—	
Andreas Schwartz i Ystad	500:—	
Hubert Lüders i Hamborg	500:—	4,625: 08
		<hr/> 3,541: 07

År 1755 d. 25 febr. och följande dagar blef laga bouppreckning förrättad af apothekaren herr Martin Andreas Bauch efter thess aflidna hustru madame Anna Elsebe Faber, hvarvid herr Bauch gaf tillkänna, att hon ej efterlemnad sig några arfvingar här i riket och ej heller några vitterliga utom riket.

hus och gård	silfverm. dal. öre	6,186:—
lösöron: kontante penningar		1,500:—
aktierl. 220, guld o. juveler 35: 16, silfver 446: 16, tenn 112, koppar 57: 25 ¹ / ₂ , mässing 10: 08, malm 6: 16, bläcksaker 11: 22, jernsaker 53: 26, porcellain 109: 28, glas 13: 04, sängkläder 254, linkläder 173: 25 ¹ / ₂ , fruntimbers gångkläder 227, meubler o. husgerådssaker 479: 16, böcker 162: 24, förråd i apoteket:		5,065: 22
vissa fordringar		1,076: 25
(Apothekaren Samuel Runneblad i Mariestad 538: 25)		<hr/> 17,202: 18
ovissa fordringar		686: 12
(apothekaren And. L. Tack i Uddevalla		200:—
» Sam. Adolph Lange i Wisby		90:—
» Peter Thiman i Borohs		178:—)
Gäld och skuld		414: 08

å hvilket han d. 26 febr. 1762 erhöill K. privilegium. Försälde apoteket 1765 och flyttade därefter till Göteborg, där han af sin hustrus morfader apotekare Bauch inköpte apoteket Enhörningen, å hvilket han d. 20 nov. 1766 erhöill privilegium. Sasse var den förste svenskfödde innehafvaren af apoteket, alla hans föregångare hade varit tyskar.

Erhöill d. 23 sept. 1783 assessors namn, heder och värdighet och var ledamot af kungl. patriotiska sällskapet i Stockholm

Död d. 5 maj 1797 i Göteborg.

Gift d. 10 sept. 1765 med ANNA ELISABETH MEISTER, född d. . . . 1746, döpt d. 11 okt. s. å., död d. 10 dec. 1826, dotter till stads- och regementsfältskären AUGUST FREDRIK MEISTER och ANNA ELISABETH BAUCH.

Barn: ANNA ELISABETH, född d. . . . 1766, döpt. d. 29 juni s. å., död d. 5 aug. 1836; — HEDVIG ELEONORA, född d. . . . 1767, döpt d. 16 aug. s. å., död d. 20 mars 1801, gift d. . . . 1798 med fältskären vid Göta artilleri CHRISTIAN HENRIK EVERT, född d. 3 april 1759, död d. 10 maj 1831; — GUSTAF, född d. 22 nov. s. å., död d. . . . 1773, begrafd d. 14 sept. s. å.; — FRIEDRICH, född d. . . . 1774, döpt d. 8 juni s. å., död d. 3 april 1828. Apotekare å Enhörningen i Göteborg.

Sasse efterlämnade en förmögenhet af 23,000 Rdr specie, hvaribland trenne hus med tillhörande tomter samt en stor boksamling af den tidens bästa arbeten i kemi, resebeskrifning, historia m. m.

Ur hans bouppteckning d. 1 aug. 1797 må anföras: Fast egendom: hus och gård i 5:te roten och Stora Hamngatan N:o 37 med tvenne hvälfda källare och grundmuradt laboratorium på gården jämte tomten N:o 106 i 4:de roten af Drottninggatan med åbyggnad, försäkradt i Göteborgs brand- och försäkringskassa för R. Sp. 3,000: — och i Phœnix comp. i London för 100: — sterling

upptagas till ..... R. Sp. 4,000: —

Huset N:o 47, beläget i Västra Haga med trädgård, försäkradt i Göteborgs brand- och försäkringskassa för R. Sp. 500: —

upptages till 600: — ..... = 4,600: —

Apoteksförråd enligt förteckning 2,572: 14

Apoteks laboratorii inventarii persedlar 231: 11: 6

I makarne Casper Sasses och Anna Elisabeth Sasses, född Meister, testamente d. 14 jan. 1797, kan 3:o paragrafen vara

af intresse och lyder sålunda: »Med vårt bifall och till vår synnerliga glädje har vår kära son Friedrich utvalt till sitt vitæ genus apothekarevetenskapen, hvori han, genom flit och egit biarbetande redan förvärfvat sig vackra insigter. Och som vi båda i anseende dertill och den vördnad och beskedeliga bemötande, hvarmed han intill denna stund med sina föräldrar umgåts, gerna och lemna honom vedermäle af vår ömhet, äfven för hans framtid, så hafva vi öfverenskommit, att derest jag Anna Elisabeth Sasse skulle öfverlefva min käre man, skall denne vår son, framför någon annan, om han dertill eger erforderlig kunskap, då blifva anförtrodd förvaltningen af vårt apothek, hvarvid vi för honom hysa det fulla förtroende att han ej allenast i samråd med och bifall af sin moder, på bästa och förmånligaste sätt sköter, och med nödig tillhjälp uträttar hvad dervid förefalla och fordras kan, utan äfven öfver altsammans håller ordentliga böcker, samt så ofta visar redo för utgifter och inkomster och till mig Anna Elisabeth Sasse inlemnar alla inflytande penningar, med mera, som jag kan nödigt finna och fordra, hvaremot jag årligen skall bestå honom ett sådant arfvode, som jag finner passande emot hans använda möda, och hvarmed jag, öfvertygad om min sons beskedelighet, förmodar han skall blifva både nöjd och belåten. Men skulle åter jag Anna Elisabeth Sasse finna för mig förmånligare att bortsälja apotheket, då är vår inbördes vilja och öfverenskommelse att vår son Friedrich äfven framför någon annan, skall äga rätt och frihet, om han det åstundar, at det samma med privilegier, förråd och inventarier i det stånd, det finnes, till sig lösa, emot den köpesumma, som tillkallade ärfarna och härutinnan kunniga män derå kan sättja och jag äfven finner billigt att antaga.»

SASSE, FRIEDRICH. Född d. . . . 1774, döpt d. 8 juni s. å. i Göteborg.

Föräldrar: Apotekaren å Enhörningen i Göteborg CASPER SASSE, född d. 4 juli 1728, död d. 5 maj 1797, och ANNA ELISABETH MEISTER, född d. . . . 1746, död d. 10 dec. 1826.

S. erhöll enskild undervisning i hemmet och blef elev å faderns apotek 1793 samt aflade apotekarexamen i Stockholm d. 30 nov. 1797. Han tillträdde strax därpå apoteket samt erhöll därå 1798 förnyadt privilegium.

Sålde apoteket 1801.

Död d. 3 april 1828 i Göteborg.

Ogift.

PALM, CARL MAGNUS. Född d. 2 juli 1774 i Norrköping.

Föräldrar: Rådmannen CARL PALM, född d. 6 nov. 1735, död d. 23 jan. 1811, och SARA SOFIA WESTERBERG, född d. . . . 1752, död d. . . . 1775.

Allt sedan dess anläggande hade medlemmar af samma släkt varit ägare af Enhörningen, men år 1801 inköpte C. M. Palm, som ej kunde räkna släkt med någon af de förra innehafvarna, apoteket och tillträdde detsamma samma år efter att hafva aflagt apotekarexamen. Erhöll privilegium å apoteket d. 26 aug. 1801 och innehade det till 1830, då han försålde detsamma. P. skötte apoteket på ett utmärkt sätt och erhöll 1824 assessors namn, heder och värdighet samt kallades 1825 till ledamot af Svenska läkarsällskapet.

Han anlade vid Göteborg en vidsträckt plantering af vallmo, hvaraf han skördade, som det heter, en icke obetydlig kvantitet opium. Efter att hafva sålt apoteket flyttade P. till sin egendom Ekedal vid Lidköping.

Död d. 1 jan. 1838 på Ekedal.

Gift 1) d. 6 jan. 1801 i Norrköping med WENDELA MARGARETHA ECKHOFF, född d. . . . 1781, död d. 7 maj 1802, dotter till . . .

2) d. 26 okt. 1804 med ANNA MARIA TRANCHELL, född d. 9 mars 1788, död d. 19 april 1849, dotter till sekreteraren vid Ostindiska kompaniet i Göteborg CARL HENRIK TRANCHELL och BRITA MARIA HASSELROTH.

Barn: AUGUSTA MARIA, född d. . . . 1806, död d. 21 jan. 1829; — EMILIA, född d. . . . 1807, död d. 12 sept. 1833, gift d. . . . 1828 med kaptenen vid K. Västgöta regemente JONAS FREDRIK MOLINDER, född d. 13 mars 1798, död d. . . . 1857; — CARL HENRIK, född d. 21 jan. 1810, död d. . . . 1887. Löjtnant vid K. Västgöta regemente; — VICTOR WILHELM, född d. . . . 1811, död d. . . . 1842. Färgare; — CAROLINA, född d. 20 sept. 1812, död d. 31 mars 1868; — LUDVIG OSCAR, född och död 1814; — FREDRIK THEODOR, född d. 9 nov. 1816, död d. . . . 1889. Landtbrukare i Värmland.

GRÉN, ARVID HENRIK. Född d. 24 mars 1806 i Göteborg.
Föräldrar: Handlanden GABRIEL GRÉN, af norsk-danska adliga ätten Green af Rossö, född d. . . . 1760, död d. . . . 1811, och CATHARINA SOFIA STRÖM, född d. . . . 1779, död d. . . . 1847.

Efter att hafva erhållit enskild undervisning i hemmet antogs G. 1820 som elev på apoteket Enhörningen i Göteborg, aflade farmacie studiosi-examen d. 26 april 1825 och apotekarexamen d. 16 juni 1828. Han tjänstgjorde därefter å apotek i Göteborg och Kristianstad och tillträdde d. 1 jan. 1830, efter avslutadt köp, apoteket Enhörningen i Göteborg, hvarå han d. 16 april 1830 erhöill privilegium. Sålde nämnda apotek d. 1 juni 1858 och flyttade till sin egendom Änggården i Örgryte socken.

Grén var en stilla, blid och älsklig man, som åtnjöt stort anseende och flitigt anlidades i kommunala värf.

R. V. O. 1878.

Död d. 17 nov. 1887 i Göteborg.

Gift d. 22 okt. 1836 med JOHANNA (JEANNA) ULRIKA SANTESSON, född d. 22 okt. 1815, död d. 5 april 1902, dotter till komministern i Örgryte och Majorna CARL GUSTAF SANTESSON och MARIA MARGARETHA BLIX.

Barn: GUSTAF GABRIEL, född d. 13 maj 1838, drunknade d. 29 juli 1853; — FANNY, född d. 22 juli 1845, gift d. 22 okt. 1877 med landtbrukaren CARL HENRIK BROBERG, född d. . . . 1844, död d. 9 jan. 1908; — BETTY, född d. 3 aug. 1852; — SOFIA ELEONORA, född d. 25 maj 1855, död d. 20 april 1856; — EMMY, född d. 2 mars 1858, död d. 30 maj 1862.

HOLMBERG, ALFRED FERDINAND. Född d. 2 juli 1823.

Föräldrar: Guldsmeden och rådmannen i Karlskrona PETER ERIK HOLMBERG, född d. . . . 1784, död d. . . . 1860, och ANNA DOROTHEA LILJA, född d. . . . , död d. . . . 1862.

H. var elev å apoteket i Karlshamn, aflade d. 2 aug. 1843 farmacie studiosi-examen samt d. 31 maj 1848 apotekarexamen. Han tjänstgjorde därefter å apoteken Gripen i Stockholm, Ystad, Kronan i Kristianstad och Falun samt inköpte d. 16 juni 1857 apoteket Enhörningen i Göteborg, hvarå han d. 4 sept. 1858 erhöill privilegium.

Apoteket undergick under hans tid en genomgripande och dyrbar restaurering och försattes i ett tidsenligt skick.

Död d. 16 april 1867 i Göteborg.

Gift d. 9 jan. 1864 med EMMA CAROLINA LAURENTIA PETTERSON, född d. 6 juni 1842, dotter till handlanden LARS AUGUST PETTERSON och JOSEFINA CHRISTINA ANDERSON.

Barn: ANNA JOSEFINA, född d. 15 okt. 1864. Rikstelefonist; — CARL ALFRED, född d. 21 maj 1866. Agent i Stockholm; — ALFRIDA, född d. 30 okt. 1867. Kontorist i Göteborg.

BJÖRKBOM, OSCAR LEONARD. Född d. 6 nov. 1831 i Västerås.

Föräldrar: Boktryckaren THURE REINHOLD BJÖRKBOM, född i Åbo d. . . . 1776, död i Västerås d. . . . 1849, och MARIA CHRISTINA BEHMER, född d. . . . 1791, död d. . . . 1861.

Efter erhållen skolbildning vid högre elementarläroverket i Västerås, blef B. 1845 elev å apoteket Bävern i nämnda stad och aflade där d. 13 sept. 1851 farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till d. 1 sept. 1852 och var därefter anställd å apoteket Lejonet i Stockholm till d. 1 sept. 1855, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Tjänstgjorde 1856 å apoteket Phœnix i Stockholm och 1857 —59 å apoteket Ängeln i Stockholm. Aflade apotekarexamen d. 30 maj 1860 och tjänstgjorde 1861—63 å apoteken Ängeln i Stockholm och Enhörningen i Göteborg.

Tillträdde d. 1 april 1863 det af honom inköpta apoteket Enhörningen i Stockholm, hvarå han d. 29 maj 1863 erhöll privilegium och hvilket han innehade till juli 1867, då han försålde detsamma. Samtidigt inköpte han apoteket Enhörningen i Göteborg, å hvilket han d. 29 nov. s. å. erhöll privilegium.

B. var en driftig, praktisk man, vänsäll och gästfri samt en flitigt arbetande frimurare. Sitt apotek utvecklade och upparbetade han, och hade tillika vid sidan af apoteksrörelsen inrättat en fabrik för tillverkning af förbandsartiklar, som på kort tid tillvann sig anseende för goda varor och moderata priser. Han startade äfven en maltextraktfabrik.

Ledamot af svenska läkarsällskapet d. 9 jan. 1866.

R. V. O. 1885.

Död d. 3 febr. 1891 i Göteborg.

Gift d. 24 april 1863 med JOHANNA AUGUSTA HOLMBERG,

69 — Sveriges Apotekarhistoria.

född d. 6 nov. 1830, dotter till rådmannen i Karlskrona PETTER ERIK HOLMBERG och ANNA DOROTHA LILJA.

THEDENIUS, CARL GUSTAF HUGO. Född d. 2 okt. 1843 i Films socken, Uppsala län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Film, sedan i Elfkarleby, CARL CHRISTOFFER THEDENIUS, född d. 11 okt. 1806, död d. 2 mars 1882, och CHRISTINA CHARLOTTA WAGNER, född d. 26 okt. 1817, död d. 6 febr. 1904.

T. antogs till elev på apoteket Korpen i Stockholm d. 1 aug. 1856, aflade farmacie studiosi-examen d. 6 juni 1861 och apotekarexamen d. 20 febr. 1867. Tjänstgjorde å apoteken Korpen i Stockholm, Nordstjärnan i Gäfle, Lejonet i Stockholm, vid Carlsbader brunnsinrättningen i Motala sommaren 1866, i Norrtälje samt å apoteket Enhörningen i Göteborg.

Erhöll d. 28 juni 1872 personligt privilegium å apoteket i Tanum, d. 20 april 1883 transport till apoteket i Hörby, d. 9 sept. 1897 transport till apoteket Korpen i Stockholm och d. 10 juli 1891 transport till apoteket Enhörningen i Göteborg.

Inom kåren har T. beklädt åtskilliga förtroendeposter, sålunda var han ledamot af apotekarsocietetens direktion 1888—91, ordförande i farmaceutiska föreningen 1889—91, ledamot af fullmäktige i apotekarkårens lifränte- och pensionskassa, revisor i amorteringsfonden för apoteksprivilegier 1911—22, ledamot af styrelsen i västra Sveriges krets af Sveriges apotekarförbund och ordförande i Göteborgs apotekareförening 1905—11. T. är därjämte ordförande i Göteborgs musei-naturhistoriska nämnd, styrelseledamot i Göteborgs Trädgårdsförening samt styrelseledamot i Aktiebolaget apotekarnes förenade vattenfabriker i Göteborg.

På uppdrag af apotekarsocietetens direktion har T. jämte apotekarne H. G. O. Enell och R. Luhr utarbetat *Pharmaca Composita I*, tryckt 1891. Sedan hela upplagan af denna bok blifvit utsåld, deltog han i arbetet med *Pharmaca Composita II*, tryckt 1896. Flera af honom skrifna uppsatser äro intagna i farmaceutiska och botaniska tidskrifter samt i dagspressen.

I de orter, där Thedenius innehaft apotek har han varit hedrad med många förtroendeuppdrag. Af dessa må endast följande anföras: v. ordförande och sekreterare i Tanums härads Sparbank 1878—83, ordförande i Tanums sockens kommunal-

stämma 1880—83, verkställande direktör och styrelseledamot i Malmöhus läns sjukhus i Hörby 1885—87 och direktör i Frosta härads sparbank 1884—87. Han var därjämte ledamot af K. patriotiska sällskapets förvaltningsutskott 1889—91.

T. har med stort intresse idkat botaniska studier och har från sina exkursioner på skilda ställen inom vårt land sammanbragt ett på arter och former rikt herbarium, hvilket han, jämte ett större herbarium af andra skandinaviska växter, samt en del värdefull botanisk litteratur har donerat till farmaceutiska institutet.

Han är ledamot af Svenska läkarsällskapet sedan 1888, af Göteborgs läkarsällskap, af Svenska botaniska föreningen samt Dansk botanisk förening i Köpenhamn.

R. V. O. 1901. R. N. O. 1914.

Till följd af hög lefnadsålder och vacklande hälsa sökte och erhöill han d. 1 maj 1909 tjänstledighet och bosatte sig där-efter i Partilled i närheten af Göteborg, där han sysselsatte sig med trädgårdsarbete samt vård och förkofran af sina botaniska samlingar, men är numera bosatt i Göteborg.

Gift d. 31 aug. 1874 i Uppsala med HILMA CAROLINA BJÖRKBOM, född d. 3 aug. 1848, dotter till inspektoren, sedermera klädesfabrikören THURE WALFRID BJÖRKBOM och CAROLINA SOFIA WETZEL.

Barn: CARL OSCAR, född d. 22 juni 1875, död d. 1 maj 1909; — ELIN CAROLINA, född d. 7 sept. 1876; — SIGRID JOHANNA CHRISTINA, född d. 14 april 1878; — AGNES MATHILDA, född d. 29 mars 1882, död d. 22 april 1883; — KNUT WALFRID GILLIS, född d. 8 nov. 1887. Civilingeniör.

Apoteket Kronan.

1658.

Knappt mer än ett och ett halft decennium hade förflutit, då Sveriges andra stad fick sitt apotek nummer två. År 1658 d. 4 maj gör nämligen konung Carl X Gustaf »witterligit at efter som wij well kunna besinna, dhet i Wår Stadh, Götheborgh till dhet minsta twenne Apotekare till Stadsens, och der omkringliggande landz nödtorpt och behof Requireras och ähre af nödhen, hwarföre och emedan Wår tro undersåthe Ehrligh och förfahren Johan von Ackern hafwer oss i underdåninghet anmodha låtit om Wårt Kongl. Privilegio att måga inrätta här i staden itt fullkommeligit Apothek. Ty hafwa Wij honom dhetha icke welat för wågra, och för denskull i anseende at han uthi den konsten ähr förfahren, och hafwer sitt richtige Lähre bref, honom till stat och efterlåtit, efter som Wij her medh och i kraft af dhetta Wårt öpna Kongl. Bref och Privilegio honom tillstädia och efter låte, at inrätta och holla här uthi wår stadh Götheborgh it sådant fullkommeligit och Sufficiellt Apothek, wäll försedt medh allehanda Medicinaliske Wahror och Materier, doch richtiga och oförfalskade, hwilka han skall hafwa macht och tillståndh at införskrifwa ifrån främmande och uthrijkes orther; dhem för it billigt och raisonabelt priis här i staden frijt och offentligen at förytra och försälia, medh alle sådane wahror, som uthi Apotheken här i Wårt Rijke gemenligen finnas och som sälias pläga som ähre allehanda slags Confiturer och Sucker bakerij, Componerade drycker och Aqua vitæ, medh wadh namn dhet mehra hafwa kan, och till Apotheken egentheligen hörer och tiänar. Wij biuda fördent skull och befalla allom dhem som Oss medh hörsamheet och lydno förplichtade ähre, Och i synnerheet dhetta angår, dhet dhe icke giöra forbem-te Johan von Ackern här uthinnan något hinder eller mehn i något mätto».

Apoteket förlades till tomten Korsgatan 3, och förblef där i närmare 250 år, tills detsamma år 1921 af apotekare H. Strandell flyttades till hörnet af Östra Hamn- och Vallgatorna.

K. brevet d. 1 dec. 1916 bestämmer gränserna för apoteket till ett område, som begränsas af Korsgatan, Södra Larmgatan, Östra Hamngatan och Södra Hamngatan, med rätt till apotekets förläggning äfven vid yttersidan af de tre förstnämnda gatorna, som begränsa området i fråga, dock att apoteket icke må vara förlagt vid Kungsgatan västligare än vid denna gatas korsning med Östra Hamngatan.

Apoteket erhöll af apotekare von Ackern namnet provincial-apothekeket Strutsen, benämndes af apotekare Neresius Stjärnan och fick af apotekare Luth sitt nuvarande namn Kronan.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlagga en årlig afgift af 9,000 kronor.

ACKERN VON, JOHANNES. Född d. . . . 1628.

Föräldrar: Borgaren PETER JAN VON ACKERN, född d. . . . , död d. . . . , af holländsk, judisk börd, och TRINE FRANTZ, född d. . . . , död d. . . .

A. erhöll d. 4 maj 1658 af konung Carl X Gustaf privilegium på inrättande af ett nytt apotek i Göteborg, hvilket kallades Strutsen.

Död d. . . . 1672; begrafd d. 7 maj s. å.

Gift d. 29 aug. 1652 med ANNA OFFERMAN, född d. . . . 1636, död d. . . . 1681, begrafd d. 14 aug. s. å., dotter till borgaren DIDRIK OFFERMAN och hans hustru, död 1656, begrafd d. 2 april s. å.

Barn: Makarne hade 10 barn, af hvilka de flesta dogo i unga år. Ett barn, begrafdt d. 13 juni 1653; — En son, begrafd d. 9 jan. 1656; — Ett barn, begrafdt d. 29 juni 1661; — En dotter, begrafd d. 27 juli 1666; — En son, begrafd d. 17 dec. 1667; — en dotter, född d. . . . 1664, begrafd d. 20 dec. 1674; — JOHAN, född d. . . . , död d. . . . , lefde ännu 1716. Apotekare i Stralsund; — REBECCA, född d. . . . 166., död d. 13 okt. 1715, gift d. 26 april 1693 med apotekaren å apoteket Vita Björnen i Stockholm JOHAN BERENDT, född d. . . . död d. 27 juli 1723; — ALBRECHT, född d. . . . , död d. . . . 1707. Stadssekreterare i Göteborg; — JACOB, född d. . . . , död d. . . . ,

1709, begrafd d. 23 maj 1709. Lektor vid Göteborgs gymnasium.

NERESIUS, PETER. Född d. . . . 1643 i Tyskland.

Föräldrar:

N. blef genom giftermål ägare af apoteket Strutsen i Göteborg, hvarå han d. 11 febr. 1676 erhöill privilegium. Samtidigt ändrade han apotekets namn till Stjärnan.

Död d. . . . 1711, begrafd d. 10 maj s. å.

Gift 1) d. 10 maj 1676 med änkefru ANNA OFFERMAN, född d. . . . 1636, död d. . . . 1681, begrafd d. 14 aug. s. å., gift (1) med apotekaren JOHANNES VON ACKERN, född d. . . . 1628, död d. . . . 1672.

2) före d. 30 mars 1684 med CHRISTINA KOLTHOFF, född d. 25 mars 1664, död d. 31 jan. 1740, dotter till borgmästaren i Karlstad HERMAN HENRIKSSON KOLTHOFF och BRITA CARLBERG,

Barn: JOACHIM, född d. 17 juni 1688, död d. 20 aug. 1748. Borgmästare i Stockholm, adlad 1730 till VON NERÉS.

LUTH, FRANTZ MARTIN. Född d. . . . 1679 i Plöen (Ploen), Holstein.

Föräldrar:

L. kom till Sverige 1713 som provisor och köpte 1721 provinsial-apoteket Stjärnan i Göteborg, men hade antagligen redan förut skött detsamma för änkefru Neresius, som innehade apoteket till 1721. I skattelängden för Göteborg d. 15 nov. 1715 finnes nämligen under beteckning »apotheksprovisor» Frantz Martin Luth antecknad för skatt af 100 dal. smt för lösegendom.

Samma år Luth köpte apoteket nedbrann det, men återuppbyggdes på samma plats, där det fortfor att vara beläget till dess det 1921 flyttades till hörnet af Östra Hamn- och Vallgatorna.

L. erhöill af konung Fredrik I begräffelse å apotekets privilegier jämte fullmakt att vara provincial- och amiralitets-apotekare. Han tillades äfven hofapotekartitel på grund af att han i Uddevalla 1718 balsamerade Carl XII:s lik. I samband härändrade han apotekets namn till Kronan.

Luth var en insiktsfull apotekare och ägde äfven goda kunskaper i läkarkonsten.

Af sin ansenliga förmögenhet testamenterade han till kyrkan och barnhuset i Göteborg 45,000 dal. kpmt; det öfriga tillföll svågern assessor Marcus Simmingskjöld.

Död d. 30 mars 1763.

Gift 1) d. 15 sept. 1724 med ELISABETH MARGARETHA NYMAN, född d. . . . , död d. . . . 1725, begrafd d. 6 aug. s. å., dotter till auditören HANS NYMAN och ELISABETH BRAUN.

2) före d. 26 sept. 1727 med ANNA CATHARINA SIMMING, född d. . . . , död d. . . . 1762; dotter till rådmannen JOHAN SIMMING och MARIA HALL.

VON AKEN, JOHAN FREDRIK. Född d. 13 maj 1734 i Örebro.

Föräldrar: Hofmedicus och provinsialapotekaren FRANTZ MICHAEL VON AKEN, född d. 5 febr. 1698, död d. 14 aug. 1760, och FREDRIKA MARGARETHA BAGGE, född d. . . . 1712, död d. 31 aug. 1772.

A. erhöll undervisning i hemmet, till dess han 1749 vid 15 års ålder sändes till Uppsala, där han vistades i 2 år och under prof. Gottskalk Wallerii speciella öfverinseende förvärfvade sig kunskaper i farmacie och naturalhistorien. Han var där efter elev å faderns apotek, Hjorten i Örebro 1751—55 och tjänstgjorde sedan å apoteket Kronan i Stockholm till 1760, då han återvände till fadern och förestod hans brunnsapotek vid Loka. Erhöll 1762 hofapotekartitel och examinerades d. 11 dec. s. å. till provisor samt förestod apoteket Hjorten i Örebro till d. 4 april 1763, då han inköpte provinsialapoteket Kronan i Göteborg, examinerades till apotekare, erhöll hofkamrerarfullmakt och d. 18 mars 1771 förnyade privilegier å apoteket.

Död d. 3 febr. 1809 i Göteborg.

Gift d. 19 mars 1769 med ANNA CATHARINA SJÖHOLM, född d. 1 febr. 1747, död d. 23 sept. 1809, dotter till landskamreren HACK SJÖHOLM och ELISABETH MARIA LAURELL.

Barn: JOHAN, född d. 4 okt., död d. 29 dec. 1771.

CAVALLIN, HANS JACOB. Född d. 6 jan. 1774 i Kjells—Nöbbelöfs prästgård i Malmöhus län.

Föräldrar: Kyrkoherden SEVERIN CAVALLIN, född d. 2 okt. 1723, död d. 17 sept. 1783, och ANNA BEATA SUNDIUS, född d. 24 okt. 1742, död d. 22 juli 1809.

Efter att d. 10 sept. 1789 hafva aflagt studentexamen och två terminer vistats vid akademien i Lund blef C. elev hos farbrodern å apoteket Vasen i Linköping, fortsatte elevtiden å apotek i Norrköping och avslutade densamma på ett apotek i Göteborg. Aflade 1801 apotekarexamen och inköpte 1802 apoteket i Linköping, men afyttrade detta apotek 1809 och inköpte s. å. apoteket Kronan i Göteborg. Han var öfverfältapotekare under fälttåget i Norge 1813 och erhöll 1814 fullmakt såsom assessor. Erhöll s. å. K. privilegium att idka grosshandel med in- och utländska medicinalier samt gjorde med anledning häraf resor i Danmark och Tyskland. Begagnande sig af Göteborgs för handel fördelaktiga läge, dref C. rörelsen i för den tiden stor skala. Men också för tillvaratagande af våra inhemska medicinalväxter hade han öppen blick. På sin landt-egendom Jakobsdal, äfvensom annorstädes i Göteborgstrakten odlade han dylika växter och beredde äfven en mängd fattigt folk tillfälle till relativt god arbetsförtjänst genom inköp af vildt växande medicinalväxter såsom kamomilla, millefolium, fläder, kummin, hästfibla m. fl.

Äfven i andra afseenden lade Cavallin sin företagsamhet och arbetslust i dagen. Han anlade sålunda i Göteborg den första Carlsbaderinrättningen i riket och anordnade den under former, som i möjligaste mån öfverensstämde med dem på vederbörande ort och ställe. Anstalten öppnades 1834 i den i hjärtat af staden belägna park, som fortfarande bär namnet Brunnsparken. Ännu lärer väl en och annan göteborgare minnas den lilla stenbyggnad, prydd med ett par doriska pilastrar, i hvilken anstalten var inrymd. Huset ändrades 1858 till badhus och jämnades i slutet af 1870-talet med marken. Företaget vann efterföljd och på andra orter inom landet anlades liknande Carlsbaderinrättningar.

Nämnda brunnsdrickningsanstalt frekventerades flitigt äfven af andra än göteborgare och vid sitt besök i Göteborg 1835 gjorde den kungliga familjen ett besök där och kungen behagade till Cavallin uttala sitt höga välbehag med anordningarna.

På Jakobsdal hade C. äfven anlagt en kemisk teknisk fabrik, där en mångfald olika varor tillverkades.

C., som 1838 sålde apoteket till N. O. Strandberg, åtnjöt

Göteborg stort anseende och allmän aktning för sin duglighet och företagsamhet samt var långt utom dess gränser känd för sin uppoffrande människokärlek och sin personliga älskvärdhet. Han deltog ej nämnvärdt i det kommunala livet men var ledamot af K. patriotiska sällskapet och ledamot af Svenska läkar-sällskapet.

R. V. O. 1838.

Död d. 4 dec. 1841 på sin egendom Jakobsdal.

Ogift.

STRANDBERG, NILS OLOF. Innehade apoteket Kronan i Göteborg åren 1838—46. (Se under apoteket Markattan, numera Leoparden i Stockholm sid. 41.)

THULIN, GUSTAF OTTO. Innehade apoteket Kronan i Göteborg åren 1846—56. (Se under apoteket i Ystad sid. 990.)

CAVALLI, JOHAN GUSTAF. Född d. 3 febr. 1822 i Kristianstad.

Föräldrar: Tygförvaltaren vid Wendes artilleriregemente JULIUS CAVALLI, född d. 20 dec. 1780, död d. 7 nov. 1842, och ANNA CHRISTINA ÖRUM, född d. 8 april 1803, död d. 29 aug. 1857.

C. erhöll undervisning i Kristianstads elementarläroverk och antogs 1837 till elev å apoteket i Simrishamn, samt aflade d. 26 sept. 1842 farmacie studiosi-examen i Lund. Konditionerade därefter först å apoteket i Kungälf och sedan å apoteket Kronan i Göteborg. Blef 1847 elev vid farmaceutiska institutet och aflade d. 17 maj 1848 apotekarexamen samt inköpte 1849 apoteket i Kungälf, hvarå han d. 30 jan. s. å. erhöll privilegium. Han innehade apoteket till 1856, då han inköpte apoteket Kronan i Göteborg, å hvilket han d. 18 april s. å. erhöll privilegium. Försålde detta apotek 1873 och inköpte 1878 apoteket Lejonet i Malmö. Erhöll d. 25 april 1879 privilegium å detta apotek, men sålde detsamma redan d. 12 april 1881 och bosatte sig ånyo i Göteborg.

C. var en praktiskt anlagd man, som skötte sitt apotek på ett utmärkt sätt. Han var vice ordförande i den farmaceutiska sektionen vid naturforskaremötet i Stockholm 1863.

Till farmaceutiska institutet donerade Cavalli d. 10 dec. 1868 3,000 kronor till en fond, hvaraf årliga räntan skall utdelas såsom stipendium »till lärjunge vid institutet, som minst en termin varit inskrifven och deltagit i undervisningen därstädes, då han är i behof stadd samt förenar flit med goda seder i öfrigt». Hvarje år, så länge han lefde, lät han sedermera till institutet öfverlämna ett belopp, lika stort med den årliga räntan, för att för samma ändamål utdelas.

Till Nordiska museet i Stockholm donerade C. 1887 10,000 kr. med i gåfvobrevet särskildt uttryckt önskan, att i museets nya byggnad rum måtte inredas, där minnen af Schéele, Berzelius och andra framstående svenska vetenskapsmän, hvilkas verksamhet varit af vikt för kemiens och farmaciens utveckling, samlas och förvaras.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1861.

R. V. O. 1863. R. N. O. 1868.

Död d. 9 april 1888 i Göteborg.

Gift d. 22 sept. 1846 i Kungälf med TEKLA ELISABETH ALMFELDT, född d. 6 aug. 1846, död d. 26 dec. 1914, dotter till grosshandlaren i Göteborg, BROR JONAS PETER ALMFELDT och JOHANNA FREDRIKA WENDEL.

Barn: BROR GUSTAF JULIUS, född d. 24 febr. 1849. Apotekare i Sköfde: — JOHAN ARTHUR EUGÉNE, född d. 7 okt. 1852. Direktör i Köpenhamn; — AXEL FREDRIK, född d. 2 juli 1854, död d. . . . 1914. Bosatt i Amerika; — CARL LUDVIG, född d. 23 febr. 1856. Godsägare; — ANNA CECILIA, född d. 5 april 1857, död d. . . . 1889, gift d. 3 maj 1877 med grosshandlaren i Göteborg SVEN DYMLING, född d. 28 sept. 1851, död d. 8 juli 1896; — ALMA MARIA, född d. 27 febr. 1859, död d. . . . , gift d. . . . med ingenjören CARL AUGUST SEGERSTEDT, född d. 16 aug. 1858, död d. 23 maj 1905.

LILJEDAHL, JOHN SAMUEL SIGFRID. Född d. 28 jan. 1836 i Gårdsrums socken, Kalmar län.

Föräldrar: Tobaksfabrikören JOHAN AXEL LILJEDAHL, född d. 26 mars 1807, död d. 10 dec. 1868, och FREDRIKA ELEONORA CEDERDAHL, född d. . . . 1807, död d. . . . 1886.

L. erhöill undervisning vid elementarläroverket i Linköping samt antogs d. 3 sept. 1853 till elev å apoteket i Kisa. Aflade d. 27 dec. 1856 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde därefter till d. 19 juni 1857 å nämnda apotek och var från d. 1 juli 1857 till d. 18 maj 1858 anställd å apoteket Göta Lejon i Karlskrona. Från d. 25 maj 1858 till d. 9 jan. 1861 tjänstgjorde han å apoteket i Vadstena samt under sommaren sistnämnda år å filialapoteket i Åtvidaberg. Aflade d. 24 april 1864 apotekarexamen och tjänstgjorde från d. 1 maj 1864 till d. 1 juli 1866 å apoteket i Linköping samt inköpte s. å. apoteket i Trälleborg, å hvilket han d. 24 juli 1867 erhöill privilegium. Försälde d. 5 dec. 1873 detta apotek och inköpte 1874 apoteket Kronan i Göteborg, å hvilket han d. 24 juli 1874 erhöill privilegium.

L. var ordförande i Trälleborgs stads drätselkammare åren 1870—74 samt direktör 1868—74 och verkställande direktör 1872—74 i Trälleborgs sparbank. Han var därjämte ledamot af direktionen öfver Göteborgs stads och läns kurhus.

Död d. 26 april 1893 på Ekhult.

Gift d. 5 okt. 1866 med JENNY MARIA CHRISTINA WALLMAN, född d. 2 mars 1842, död d. 15 maj 1916 i Linköping, dotter till landtbrukaren SAMUEL WALLMAN och CHRISTINA SÖDERSTRÖM.

Barn: JOHN FREDRIK CARL, född d. 1 juli 1867. Apotekare å apoteket Lejonet i Malmö; — IVAR AXEL SAMUEL, född d. 8 dec. 1868. Landtbrukare; — ERNST THORSTEN SIGFRID, född d. 6 dec. 1869. Kapten i reserven i K. 1:a lifgrenadierregementet; — STEN THURE CHRISTIAN, född d. 4 febr. 1871. Tandläkare i Stockholm; — HUGO WALFRID, född d. 19 april. död d. 4 maj 1873; — KNUT WALDEMAR, född d. 19 april, död d. 22 maj 1873; — BIRGER ADOLF MÖRTIMER, född d. 25 mars 1874. Vice krigsdomare. Civilrådman i Östersund; — MARIA CHRISTINA FREDRIKA, född d. 1 jan., död s. d. 1875; — EBBA HILMA GUSTAVA, född d. 1 jan., död d. 4 jan. 1875; — ERIK WALDEMAR, född d. 13 febr. 1876. Landtbrukare; — NILS BERNHARD, född d. 4 sept. 1877; — SIGNE HILMA CHRISTINA, född d. 4 sept. 1877.

KOCKEN, JOHN OSCAR LEONARD. Född d. 31 maj 1839 i Bredestads sockenn, Jönköpings län.

Föräldrar: Komministern i Bredestads och Askeryds för-

samlingar af Linköpings stift CARL JOHAN KOCKEN, född d. 13 juli 1795, död d. 10 mars 1884, och JOHANNA ASKLUND, född d. 14 jan. 1812, död d. 24 april 1899.

K. genomgick åren 1847—52 elementarläroverket i Eksjö samt antogs d. 13 okt. 1852 till elev å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping och aflade där d. 10 aug. 1858 farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till nov. 1860 och konditionerade därefter 1863—64 å apoteken Enhörningen i Göteborg och i Ödeshög samt 1865—68 å apoteket Vita Björnen i Stockholm. Aflade d. 26 maj 1869 apotekarexamen och konditionerade därefter från d. 1 aug. 1869 till d. 1 juli 1870 å sistnämnda apotek, från d. 2 juli 1870 till 20 dec. s. å. å apoteket i Nora och från d. 21 dec. 1870 till 1 jan. 1875 å apoteket Örnen i Karlstad, hvilket apotek han tidtals hade förordnande att förestå. K. blef 1875 föreståndare för det då nyinrättade medikamentsförrådet i Söderfors och förestod detta till 1884, då han erhöll personligt privilegium å apoteket i Boxholm. År 1893 erhöll han sedan transport till apoteket Kronan i Göteborg.

Död d. 25 jan. 1901 i Göteborg.

Gift d. 5 aug. 1886 med FANNY AUGUSTA JOHANSSON, född d. 10 jan. 1859, dotter till grosshandlaren PEHR JOHANSON och HENRIETTA HOLE.

Äktenskapet var barnlöst.

MOSSBERG, CARL FREDRIK WILHELM. Född d. 10 sept. 1850 i Örebro.

Föräldrar: Handlanden ANDERS MOSSBERG, född d. 8 april 1819, död d. 19 dec. 1863, och CLARA MATHILDA ANSTRIN, född d. 18 maj 1818, död d. 5 sept. 1903.

M. genomgick 6 klasser af Örebro högre allmänna läroverk och antogs 1867 till elev å apoteket Kronan i Stockholm. Tjänstgjorde i Vadstena 1869 i samma egenskap och aflade farmacie studiosi-examen d. 17 nov. 1870 samt apotekarexamen d. 28 maj 1874. Tjänstgjorde sedan å apoteket i Vadstena 1874—75, apoteken Hjorten i Örebro 1875—76, Kronan i Jönköping 1876—77, Hjorten i Göteborg 1877—80, i Örnsköldsvik 1880—81, Kronan i Norrköping 1881—82, Gripen i Sundsvall 1882—85 och som föreståndare för apoteket Lejonet i Göteborg åren 1885—1902.

Erhöll d. 7 febr. 1902 personligt privilegium å apoteket Kronan i Göteborg och samma år tillståndsbevis att hålla medikamentsförrådet i Särö.

M. var en på många områden verksam och synnerligen duglig man. Under sitt föreståndarskap för apoteket Lejonet i Göteborg sökte och erhöll Mossberg tillåtelse att flytta apoteket från Järntorget till Hasselbladska ängen, där det förlades till hörnet af Victoria- och Vasagatorna. Ett par år senare flyttade han det därpå till sitt nuvarande läge, och här skapade han ett mönsterapotek, både i fråga om elegans och praktiska, tidsenliga anordningar.

Af trycket har M. utgifvit: »*Apoteket Lejonet i Göteborg*», Göteborg 1896, 4:o, samt har publicerat flera uppsatser i facktidskrifter och dagspressen angående på dagordningen stående frågor af farmaceutiskt intresse.

Af sin efterlämnade förmögenhet har Mossberg, utom legat till enskilda personer och tjänare, till allmännyttiga ändamål gjort följande donationer: 50,000 kr. till apotekarsocieteten, att användas till pensioner åt behöfvande farmaceuter, deras änkor och omyndiga barn; 25,000 kr. till den aflidnes hemstad Örebro, att användas till en monumental vattenkonst på Stora torget; 10,000 kr. till Örebro högre allmänna läroverk till stipendier åt från högsta klassen afgående lärjungar. Sedan legaten utgått skulle återstoden af förmögenheten, däribland egendomen Sommaro i Hemsjö socken, Kullinge härad, gå till Göteborgs stad, att användas till barnkoloni, barnhem eller sjukhem för barn, eller annan dylik anstalt, för att, såsom det heter i donationsbrevet, »det unga släktets behof af utveckling såväl i lekamligt som andligt hänsende skola tillgodoses».

Död d. 21 maj 1916.

Ogift.

STRANDELL, HERMAN. Född d. 23 april 1863 i Hudiksvall.

Föräldrar: Borgaren och fiskaren PETER STRANDELL, född d. 14 juni 1818, död d. 22 mars 1876, och INGA LÖNNBERG, född d. 31 maj 1822, död d. 19 april 1882.

S. genomgick Hudiksvalls folkskola samt 6 klasser i högre elementarläroverket därstädes, hvarpå han 1879 antogs som

elev å apoteket i Mörsil. Aflade farmacie studiosi-examen d. 23 sept. 1882 och apotekarexamen d. 17 maj 1889.

Tjänstgjorde å apoteken Markattan, numera Leoparden i Stockholm 1882—83 och Hudiksvall 1883—87 samt 1889—92. Inköpte 1892 apoteket i Strömstad, erhöll privilegium därpå s. å. och d. 20 okt. 1916 transport till apoteket Kronan i Göteborg.

Han flyttade apoteket 1921 till Östra Hamngatan 45, intill Kungssportsplatsen från sin förra plats, Korsgatan 3, där det varit förlagdt i cirka 250 år.

Lifligt intresserad för apotekarkårens angelägenheter innehar S. åtskilliga förtroendeposter inom densamma. Sålunda är han ordförande i Sveriges apotekarförbund samt i dess centralstyrelse och verkställande utskott, ledamot af apotekarsocietetens direktion, ordförande i Västra Sveriges krets af Sveriges apotekarförbund, vice ordförande i Göteborgs apotekarförening samt kassaförvaltare i Göteborgs läkarsällskap. Han är därjämte verkställande direktör i aktiebolaget Apotekarnes förenade vattenfabriker i Göteborg.

Han innehade i Strömstad åtskilliga förtroendeuppdrag såsom ledamot af Göteborgs och Bohusläns landsting och dess pröfningsnämnd, ledamot och vice ordförande i stadsfullmäktige, ordförande i drätselkammaren, i gasverksstyrelsen, i hälsovårdsnämnden, i taxeringsnämnden och i badhusstyrelsen. Han var dessutom vice ordförande i lasarettsdirektionen, ordförandesuppleant i pensionsnämnden, hufvudman i Strömstads sparbank och ledamot i styrelsen för aktiebolaget Göteborgs banks afdelningskontor.

R. V. O. 1915.

Gift d. 26 dec. 1892 med JANE MARIA FREDRIKA ÖHRN, född d. 14 dec. 1867, dotter till f. d. provinsialläkaren, med. lic. JACOB FREDRIK ÖHRN, och IDA MARIA PAULINA FOUGBERG.

Barn: GÖSTA HERMAN FREDRIK, född d. 10 jan. 1895. Juris kand., e. o. notarie i Svea hofrätt; — IDA MARIA ELISABETH, född d. 10 jan. 1899, gift d. 22 nov. 1920 med kammarskrifvaren i kungl. tullverket, löjtnanten i K. Bohusläns regementes reserv KNUT RAGNAR WINTZELL, född d. 25 maj 1891; — BIRGER HERMAN ERIK, född d. 3 febr. 1901. Medicine kandidat.

Apoteket Lejonet.

1794.

Först mer än 100 år efter det att Göteborgs andra apotek, Kronan, inrättades finner man anstalter vidtagas för anläggande af ännu ett apotek i staden, då innebyggarne i Masthugget 1777 och senare 1789 ingingo till K. Maj:t med anhållan om att ett själfständigt apotek måtte få anläggas här. Ansökningarna afslogos dock på sundhetskollégii »underdåniga föreställningar» genom K. brefvet d. 18 mars 1777 och 25 nov. 1789.

Visserligen hade de två apotekarne i Göteborg sedan längre tid tillbaka i Masthugget inrättadt ett s. k. »medicinalförråd till tjänst för dess innebyggare», men befolkningen hade ansenligt ökats och behofvet af ett fullt utrustadt apotek gjorde sig så starkt gällande, att 14 mera bemärkta representanter för stadsdelen under förra halfåret 1793 ingingo till K. Maj:t med anhållan om inrättande af ett själfständigt apotek i Masthugget. Härvid anfördes att »Götheborgs Stads Apothekare hafwa wäl inrättat et s. k. Medicinalförråd i denna förstad, och anförtrödt det i en chirurgi hand; men som han torde ehuru skicklig i sin manoevre, icke wara så fullkomlig kännare af de Chemiske och Pharmaceutiske operationer, som til en del läkemedels tilredande och conservation fordras och en längre tid och omgång at få dem från Staden hämtade, hälst nattetid, då portarne äro låste, åtgår än critiske sjukdomar och brådskande händelser kunna medgifwa; så wärdes Eder Kongl. Maj:t allernädigast finna, i hwad farhåga dessa förstäders Innevånare nödgas lewa och i hwad ömmande förlägenhet patienter och deras anförvandter oftast nödgas råka; at förbigå det, då Herr Chirurgus i sina sysslor är frånwarande, läkemedelsförrådet och bland dem heroica, som icke utan mycken warsamhet må utlämnas, anförtros til fruntimmers eller någon i recepturen mindre bewandrad betjenings distribution.

Att sådant kan i wår underdåniga öfwertygelse icke annor-

ledes eller på bättre sätt hjälpas, än ett nytt Apotheks inrättande på stället.»

I skrivelsen förutsättes därefter möjligheten att någondera af de tvenne apotekarne skulle erbjuda sig att inrätta ett filialapotek och sköta det genom provisor, men framhålles att ett dylikt »blir mindre wäl skjött och wårdadt, af kanske månatligen, efter egen nytta eller nycker, ombytte Provisorer» samt föreslår i underdånighet »Studiosus Pharmacie Abraham Berg, hwilken har de wackraste och bästa bewis om sin kunskap, ärfarenhet och oförwitliga wandel» till erhållande af privilegium å det nya apoteket.

Ärendet remitterades d. 15 juni 1793 till Collegium medicum, som i sin tur infortrade yttrande från magistraten i Göteborg. Efter hörande af Masthuggsborna och stadens tvenne apotekare, inkom magistraten d. 30 okt. s. å. med utlåtande, i hvilket det heter att »ehuru Apothekerne i staden, åtagit sig och blifwit ålagde, at wid Haga och Masthugget, holla Innewånarne derstädes et särskilt Medicinalförråd tilhanda; likwäl som icke allenast en från längre tid tillbakars ännu fortfarande allmän klagan öfwer otillräkeligheten af det Medicinalförråd, som af Apothekarne nu holles i Masthugget, och öfwer den mindre noggrannhet, hwarmed det skall blifwa skött, nogsam wittnar, at det icke warit swarande emot åsyftade ändamålet, hälst en slik klagan nödwändigt af sig sjelf förswunnit, om den warit ogrundad, och Innevånarne uti Förstäderna af samma förråd blifwit med medikamenter, wid förefallande hastiga sjukdomar och olycksfall så betjente, at de ej behöft hämta dem längre väg från staden». Magistraten säger sig äfven själf inse nyttan och »angelägenheten deraf at medicamenter tilredas och utdelas af en sådan person, eller under dens närmaste tillsyn, som både äger bepröfwad insikt i Pharmacien och jämwäl under egit ansvar är förbunden till de en Apothekare åliggande skyldigheters fullgörande». Äfven med anledning af den betydande folkmängden i Haga, Masthugget jämte skeppsvarfven och på Älfsborg kungsladugårds ägor och på grund af att densamma till största delen består af »fattige och mindre förmögne, för bibehollande af hwilkas hälsa och lif med så mycken ömmare omsorg, här wakas som de äro i brist af råd och tilfälle at holla sig betjening af andre, och af sådan orsak, om de wid påkommande sjukdomar än skulle mäka köpa nödige Medicamenter, likwäl i anseende til den

långa vägen til Staden antingen måste wara dem förutan, eller ock, under det någon person som kan wara at tilgå, til staden inskickas, medlertid flera timar sakna all wård och tilsyn», tillstyrker magistraten anläggandet af ett själfständigt apotek i Masthugget.

Jämte infortrade yttrande inkom Collegium medicum d. 23 dec. 1793 till K. Maj:t med utlåtande, i hvilket det heter att »Collegium finner denne ansökning wara särdeles grundad på de uppgifter, att medicinalförrådet vore otillräckligt, och i anseende till läkemedlens distribution opålitelig, hvarmed obehörige och stundom okunnoge personer skola haft befattning», men anför att enligt landshöfdingens, baron Beckfriis utsago hvarken någon ökning af folkmängden ej heller någon annan omständighet föreläge som berättigade anläggandet af ett själfständigt apotek, hvarjämte det vid anställd visitation visat sig att »de 125 Species, hwaraf detsamma bestådt, warit af fullgod beskaffenhet til egenskaper och förvaringssätt», hvartill komme att »Götheborgs Apothekare enligt handlingarnes innehåll, 1789 i brist på afsättning warit nödsakade att nästan månatligen de förlegade droguer bortkasta, samt at de til 25 à 30 procents rabatt under Medicinal Taxan lefwererat Medicamenter til sjukhusen, så ock i betraktande deraf at ett 3:dje Apotheks inrättande, med egen Apothekare försedt troligen ej skulle kunna uppfylla det påsyftade ändamålet, utan i et så nära granskap af de begge i staden warande Apotheker, sakna nödig afsättning och slutligen komma på obestånd, samt förfalla till nödwändigheten af andre näringsfång, hwarom ärfarenheten lämnat Collegium öfwertygande bevis på flera ställen i Riket».

Collegium föreslår därför att ett fullständigt, emot folkmängden svarande apotek måtte i Masthugget få inrättas af apotekarne i Göteborg »samt nu och framdeles af dem underhållas och af en i Colleg. medic. Examinerad och Edswuren Provisor förestås, som wunnit Götheborgs Apothekares förtroende och kan upwisa dertill af dem wederbörlig kallelse, wore de öfwerklagade olägenheter lättast afhulpne, de sökandes önskan tillfyllest gjord, samt allt intrång i Apothekarnes, Assessor Sasses och Hoff-kammereraren von Akens förmåner och rättigheter, hwarmed de enligt åberopade Kongl. Resolutioner blifwit hugnade».

Under det att Collegium alltså tillstyrkte anläggandet af ett

filialapotek till de båda redan befintliga, förordade magistraten inrättandet af ett själfständigt apotek. K. Maj:t beslöt i enlighet med det sistnämnda förslaget, och det första privilegiet för apoteket Lejonet utfärdades d. 12 juni 1794 för A. Berg, som nu aflagt apotekarexamen.

Apoteket inrättades af denne vid föreningspunkten af de dåvarande båda utfartsvägarne genom Masthugget (s. k. »breda» och »smala» vägen) i trakten af nuvarande Masthuggstorget. Det flyttades senare till Breda vägen, där nu Värmlands- och Vegagatorna förenas. När och under hvilken apotekares tid flyttningen ägde rum är icke känt. Under tiden 1852—64 flyttades apoteket tvenne gånger af dåv. ägaren C. F. Landgren, första gången till nuvarande Järntorget, hörnhuset af Landsväggsgatan och andra gången (i början af 1860-talet) till s. k. Pustervik, helt nära bron öfver Rosenlundskanalen. År 1869 flyttades det af apotekare C. G. Ringström till hörnhuset vid Masthuggsvägen och Nya allén och därpå af samma innehafvare 1884 till hörnhuset af Vasa- och Viktoriagatorna. Af dåv. arrendatorn, examinerade apotekaren C. F. V. Mossberg flyttades apoteket 1896 till ett af honom inköpt hus i hörnet af Carl Gustafs- och Vasagatorna och till sitt nuvarande läge, Carl Gustafsvägen 15, af apotekare F. A. E. Waller 1917 till en af honom inköpt fastighet.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 6,500 kronor.

BERG, ABRAHAM. Född d. 13 sept. 1763 i Stockholm.

Föräldrar:

B. erhöll sin uppfostran å Stockholms allmänna barnhus och antogs 1773 till elev å apoteket Gripen i hufvudstaden, undergick 1794 apotekarexamen samt erhöll d. 12 juni 1794 privilegium att »i förstaden Haga och Masthugget vid Göteborg inrätta och underhålla ett apotek». Han höll apoteket i godt stånd och afyttrade detsamma 1817, efter att i några år hafva skött detsamma genom provisor.

Död d. 8 maj 1840 i Göteborg.

Gift d. . . . 1795 med INGEBORG MYRBERG, född d. . . ., död d. . . . före 1823.

Barn: ARVID, född d. . . ., död d. . . . Handlande; — CAROLINA CHRISTINA, född d. . . ., död d. . . ., gift [1] d. 26 april 1818 med öfverfältläkaren, med. doktor JACOB WILHELM RUDOLPHI, född d. 20 sept. 1786, död d. 16 april 1820], gift [2] d. . . . med löjtnanten vid K. Bohusläns regemente GUSTAF ADOLF SEGERDAHL, född d. 1 nov. 1798, död d. 15 mars 1842.]

NYSTRÖM, NILS GUSTAF. Född d. 20 juli 1787 i Norrköping.

Föräldrar: Apotekaren därstädes NILS NYSTRÖM, född d. 5 april 1747, död d. 20 aug. 1799, och MARIA CHRISTINA BERGHOLTZ, född d. 9 dec. 1765, död d. 19 april 1841.

N. inköpte, efter att 1815 hafva aflagt apotekarexamen år 1817 apoteket Lejonet i Masthugget vid Göteborg. Han försålde apoteket 1828 och tillbringade sina återstående dagar å sin egendom Kölleberg i Öxnevalle socken.

Död d. 15 juni 1854.

Gift d. . . . 1822 med JOHANNA BEATA ERIKSSON, född d. 23 mars 1803, död d. 6 april 1877.

Barn: JOHAN FREDRIK, född d. 4 juni 1823, död d. 25 mars 1893. Landtbrukare; — CARL GUSTAF, född d. 21 sept. 1824, död d. 21 sept. 1893. Landtbrukare; — AXEL LEOPOLD, född d. 30 juni 1826, död d. . . . 1900. Inspektor; — MARIA CHRISTINA, född d. 9 aug. 1827, död d. . . . 1904, gift med handlanden A. C. ÅSBERG, född d. . . ., död d. . . .; — BERTHA CHRISTINA, född d. 11 sept. 1832, död d. 6 dec. 1893, gift med arrendatorn JOHANNES ANDERSSON, född d. . . ., död d. . . .; — ADOLF WILHELM, född d. 12 mars 1836, död d. . . . Sjöman; — GEORGE MAURITZ ENGELBRECHT, född d. 15 maj 1842.

NORDSTRÖM, CARL JOHAN. Var åren 1822—29 ägare af apoteket Lejonet i Göteborg. (Se under apoteket i Båstad sid. 846.)

OHLSSON, HENRIK MATHIAS. Arrenderade apoteket Lejonet i Göteborg åren 1830—34. (Se under apoteket i Uddevalla sid.)

EKEBERG, HANS JONAS. Född d. 14 april 1805 i Sireköpinge, Malmöhus län.

Föräldrar: Trädgårdsmästaren GÖRAN EKEBERG, född d. . . . 1777, död d. . . . 1865, och SOFIA MARIA BOKLUND, född d. . . ., död d. . . .

E. antogs 1816 till elev å apoteket i Laholm, fortsatte elevtjänstgöringen 1818 å apoteket i Ängelholm och avslutade densamma å Laholms apotek, där han 1823 aflade farmacie studiosi-examen. Blef 1825 student i Lund samt ämnade ägna sig åt läkarebanan, men nödgades återvända till apotekaryrket då han saknade medel till studiernas fortsättande. Tjänstgjorde åren 1826—30 å apoteken Fläkta Örnen i Malmö, Falkenberg, Lejonet i Göteborg och å apoteket i Båstad, som han vid dess nyanläggning fick inrätta, samt å apoteket Morianen i Stockholm. Han undergick i nov. 1830 apotekarexamen, antog 1831 plats å apoteket i Karlskrona samt förestod därefter någon tid apoteket i Trälleborg, men lämnade detta förordnande och tog plats hos den nära 85-årige apotekare Korsseman i Kalmar, hvilken vid Ekebergs ankomst stod ensam med apoteket till följd af en tvist med hans förre medhjälpare. Begagnande sig af det svåra läge i hvilket Korsseman befann sig försökte nu den förre få till stånd ett nytt apotek i staden, en plan, som dock tack vare Ekebergs rådighet gick om intet.

Efter att några år hafva tjänstgjort i Kalmar, inköpte E. 1834 apoteket Lejonet i Göteborg samt erhöll därå privilegium d. 11 april 1835. Han innehade detta apotek till 1846, då han öfverlät detsamma på apotekare C. E. Svalander. Han skötte apoteket väl och dref upp dess omsättning betydligt.

E. idkade från tidiga år med förkärlek naturvetenskapliga studier, synnerligast entomologiska. Sålunda hade han samlat flera tusen in- och utländska insekter och ägde en af landets större enskilda samlingar af utländska snäckor, jämte ett rikhaltigt herbarium af skandinaviska växter. Öfver barometer- och termometerförhållandena i Göteborg förde han i mera än 30 års tid dagbok. Under 40 års tid biträdde han läkarne vid de årliga apoteksvisitationerna med analyserna.

E. blef d. 4 dec. 1865 ledamot af Vetenskaps- och Vitterhetssamhället i Göteborg och ledamot af Entomologiska föreningen.

R. V. O. 1880.

Död d. 24 april 1889 i Göteborg.

Gift d. 10 okt. 1842 med ULRIKA LOVISA SKOGSTRÖM född d. 9 okt. 1803, död d. 6 febr. 1875, dotter till bokhållaren CARL GUSTAF SKOGSTRÖM och ANNA CAROLINA FRÖMAN, gift [1] med sjökaptenen JOHAN JÖRGENSEN MÖLLER, född d. . . . död d. . .]

Äktenskapet var barnlöst.

SVALANDER, CARL EDVARD OTTO. Född d. 15 april 1815 i Vimmerby.

Föräldrar: Borgmästaren därstädes CHRISTIAN SVALANDER, född d. 4 juni 1770, död d. 11 febr. 1835, och ANNA MARIA AURELL, född d. . . . 1777, död d. 20 sept. 1838.

S. antogs d. 20 sept. 1829 till elev å apoteket i Linköping samt aflade d. 25 sept. där farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter 1833—34 å apoteken i Vimmerby och Linköping samt 1835 å apoteket i Kungsbacka. Aflade d. 14 dec. 1836 apotekarexamen och konditionerade sedan å apoteket i Ystad till nov. 1837, då han inköpte apoteket i Trälleborg hvarå han d. 18 maj 1838 erhöll privilegium. År 1846 afyttrade han apoteket samt nödgades göra konkurs. Senare lyckades det honom dock att genom släktingars bistånd för 30,000 kronor inköpa apoteket Lejonet i Göteborg, å hvilket han samma år erhöll privilegium. Han innehade dock detta apotek ej längre än till april 1849, hvarefter han blef handlande och kemisk-teknisk fabrikant i samma stad. Lyckan stod honom icke håller nu bi och efter att under koleratiden i Göteborg 1850 hafva varit sekreterare i Majornas sundhetsnämnd samt föreståndare för församlingens kolerasjukhus, blef S. emigrantagent i Göteborg.

År 1846 hade han från trycket utgifvit: »*Sjöapoteket*» och 1853 utkom en af honom författad »*Handbok för utvandrare till Nordamerikas förenta stater*». Sina kunskaper om Amerika utvidgade han 1854 ytterligare, i det han s. å. i mars å den af honom förhyrda briggen Luleå begaf sig med 100 emigranter ombord till Norra Amerika för att taga närmare kännedom om förhållandena där. Under öfverresan bestred han läkarevården ombord. Ankommen till New York skildrade han uti »*Bref om Amerika till hemmavarande landsmän*» äfventyren under färden och, hemkommen från resan, utgaf han 1855 andra och tredje breffen af dessa reseskildringar, hvilka erhöilo stor spridning och på sin tid bidrogo att öka emigra-

tionen till Amerika, särskildt till Tennessee, där en doktor Burg hade en större jordareal att aflåta och hvilken enträget rekommenderades af S. Sin verksamhet som emigrantagent i Göteborg fortsatte han ännu några år, men flyttade 1858 till Stockholm och anlade där en kemisk-teknisk fabrik. År 1868 begärde han sedermera hos Kungl. sundhetskollegium tillstånd att få idka grosshandel med apoteksvaror, hvilken ansökning dock afslogs. Svalander anförde besvär öfver beslutet, men K. Maj:t förklarade d. 24 juli s. å. besvären icke förtjäna afseende. De senare åren af sin lefnad innehade han lumphan- del i Stockholm och slöt i armod sin växlande bana.

Svalander var en flitig öfversättare samt utgaf på eget för- lag åtskilliga af Mützelburgs m. fl. arbeten, hvarjämte han bi- trädde vid öfversättandet af Karmarschs stora mekaniska tek- nologi, som utgafs å Ad. Bonniers förlag.

Död d. 16 jan. 1876.

Gift d. . . . 1841 med ANNA ELISABETH BUSCH, född d. 11 maj 1821 å Eksholmens boställe inom Malmöhus län, död d. . . . 1896, dotter till fanjunkaren vid K. skånska dragonrege- mentet HENRIK GUSTAF BUSCH och . . .

Barn: HJALMAR GUSTAF EDVARD, född d. 30 dec. 1846, död d. . . . jan. 1883. Skådespelare; — CARL AUGUST OSCAR, född d. 21 mars 1844, död d. 9 jan. 1873. Historiemålare, hvilken bland annat målat de numera icke längre befintliga Bellmans- figurerna i »skrubben N:o 4» på källaren Tre Remmare i Stock- holm; — EMIL, född d. 13 april 1851, död d. 24 okt. 1873. Handelsbokhållare. Dessutom 5 barn döda i späda ålder.

LÖWENADLER, TYCHO MAURITZ CONSTANTIN. Född d. 12 maj 1817 i Åsheda, Kronobergs län.

Föräldrar: Löjtnanten vid flottan ERIK GUSTAF LÖWENADLER, född d. 18 jan. 1781, död d. 28 jan. 1837, och SOPHIE MAG- DALENA LAGERCRANTZ, född d. 21 maj 1778, död d. 29 maj 1864.

L. genomgick Växiö trivialskola 1829—31 och blef 1831 an- tagen till elev å apoteket i Falköping samt aflade därstädes d. 3 dec. 1834 farmacie studiosi-examen. Innehade från 1849 jämte sin kusin S. W. Löwenadler, apoteket Lejonet i Göte- borg, som d. 6 juli 1852 försåldes till apotekaren F. C. Land- gren. Öfvertog 1854 af apotekaren Olof Israël Ohlsson apo- tekets i Högsby, hvilket han emellertid synes hafva skött mindre

ordentligt, ty Ohlsson nödgades i juli 1856 återtaga apoteket. Han konditionerade därefter å olika apotek och var vid sin död föreståndare för läkemedelsförrådet vid Uddeholms bruk.

Död d. 16 aug. 1865, af slag, vid ett besök i Kristinehamn. Ogift.

LÖWENADLER, STAFFAN WILHELM. Född d. 15 maj 1816.

Föräldrar: Kaptenen vid K. Kalmar regemente STAFFAN WILHELM LÖWENADLER, född d. 25 okt. 1774, död d. . . . 1863, och CAROLINA MAGDALENA KLINGSPOR, född d. 14 mars 1786, död d. 23 nov. 1864.

L. var elev å apotek i Norrköping, aflade farmacie studiosi-examen d. 1 aug. 1835 och apotekarexamen d. 10 dec. 1842. Han innehade jämte sin kusin T. M. C. Löwenadler apoteket Lejonet i Göteborg åren 1849—52.

Död d. 28 nov. 1863.

LANDGREN, FREDRIK CHRISTIAN. Född d. 15 nov. 1815 i Stockholm.

Föräldrar: Vice presidenten i Svea hofrätt STRICKERT CHRISTIAN LANDGREN, född d. 22 juli 1776, död d. 15 maj 1843, och FREDRIKA MARGARETHA KRULL, född d. . . . 1788, död d. 14 jan. 1842.

L. blef farmacie studiosus d. 7 maj 1834 och aflade apotekarexamen d. 27 dec. 1837 samt inköpte 1842 apoteket Hjorten i Västerås, som han 1852 försålde till apotekaren J. C. Waller. Inköpte d. 6 juli 1852 apoteket Lejonet i Göteborg, hvarå han d. 22 aug. s. å. erhöll privilegium. Han afyttrade 1864 apoteket till apotekaren C. G. Ringström och etablerade sig därpå såsom grosshandlare i Stockholm.

Död d. . . . dec. 1889.

Gift 1) d. 25 dec. 1842 i Stockholm med EMILIA CHRISTINA SOFIA VON GERTTEN, född d. 6 april 1811, död d. 6 okt. 1857 i Göteborg, dotter till kaptenen CARL OTTO VON GERTTEN och BRITA CATHARINA TENGER.

Barn: OTTO CHRISTIAN, född d. . . . 1843, död d. . . . 1865. Student i Uppsala.

2) d. . . . med MARIA CHRISTINA WÄHLSTEDT, född d. . . . juni 1825, död d. 13 juli 1859.

Barn: MARIA FREDRIKA LOVISA, född d. 9 juni 1859.

3) d. . . . med den förras syster EMELIE WÄHLSTEDT, född d. 19 sept. 1835, död d. 26 maj 1915.

Barn: CAROLUS OTTO, född d. 28 nov. 1865.

RINGSTRÖM, CARL GUSTAF. Född d. 7 nov. 1833 i Filipstad.

Föräldrar: Apotekaren ELIAS ROBERT RINGSTRÖM, född d. 1 maj 1799, död d. 1 nov. 1873, och HELENA WILHELMINA ENGELBRECHT, född d. 31 juli 1800, död d. 30 juni 1872.

R. genomgick elementarläroverket i Filipstad och antogs hösten 1848 till elev å apoteket här samt aflade d. 15 maj 1854 därstädes farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde sedan aug. 1859 å samma apotek, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 28 maj 1861 apotekarexamen och tjänstgjorde sedan åren 1861—64 å apoteken i Filipstad, Lejonet i Göteborg och Hjorten i Örebro samt inköpte d. 21 nov. 1864 apoteket Lejonet i Göteborg för en summa af 45,000 kronor hvarefter han d. 12 maj 1865 erhöll privilegium å desamma. Han innehade därjämte, enligt tillståndsbeviset d. 30 mars 1871 medikamentsförrådet i Lysekil. R. flyttade hösten 1869 apoteket Lejonet till en ny, för ändamålet särskildt inredd lokal.

Ringström blef ledamot af Göteborgs läkaresällskap 1865, sekreterare i västra Sveriges apotekarförening 1878, samt ledamot i Styrelsen för Göteborgs mineralvattensaktiebolag 1876.

Han var sedan 1885 tjänstledig och bosatt i Stockholm.

Död d. 27 april 1911.

Gift d. 6 nov. 1869 med CORONNA MAGDALENA BOURN, född d. 25 nov. 1847 i Göteborg, dotter till grosshandlaren ANDREW BOURN och CHARLOTTA BRIGITTA HALLBERG.

Barn: ALICE DAGMAR, född d. 30 okt. 1870; — OLGA WILHELMINA, född d. 26 okt. 1871; — ROBERT GUSTAF, född d. 23 nov. 1873. Ingeniör vid Stockholms elektricitetsverk; — ALGOT VICTOR, född d. 1 juni 1876. Artist; — EDITH MARIA, född d. 14 nov. 1877, gift d. 6 nov. 1909 med förste bokhållaren vid statens järnvägars förrådsafdelning ERIC OSCAR FERDINAND RIEHL, född d. 19 okt. 1882.

WALLER, FRANS AUGUST EMIL. Född d. 4 okt. 1854 å frälsehemmanet Välsåsen i Frösved socken, Skaraborgs län.

Föräldrar: Landtbrukaren . . .

Efter att hafva genomgått klass 6:2 i Skara allmänna läroverk antogs W. d. 1 juni 1873 till elev å apoteket Kronan i Eskilstuna, men oviss om apotekaryrkets framtid efter amorteringsfondens bildande tog han någon tid därefter plats som bruksbokhållare. Konjunkturerna voro dock dåliga på bruksbanan, hvarför W. efter 1½ år åter inträdde å apotekarbanan och antog platsen som elev på apoteket Vita Björnen i Stockholm, där han d. 6 febr. 1878 aflade farmacie studiosi-examen. Han fortsatte att tjänstgöra å samma apotek till d. 1 mars 1879 och reste därpå samma vår till Paris.

Efter att där hafva tjänstgjort 11 månader å olika apotek, fick W. anställning på Pharmacie Mialhé's analytiska laboratorium och stannade där i fyra år. Återkom på hösten 1884 till Sverige och inskrefs vid farmaceutiska institutet, där han aflade apotekarexamen d. 21 jan. 1886. Tjänstgjorde sedan å apoteken Vita Björnen i Stockholm från d. 5 aug. 1884 till d. 31 dec. 1897, Ljusdal år 1898 samt å apoteket Lejonet i Växiö från d. 1 jan. 1899, tidvis såsom föreståndare, till dess han d. 29 juni 1906 erhöll personligt privilegium å apoteket Hjorten i Göteborg. Erhöll d. 24 maj 1912 transport till apoteket Lejonet i samma stad.

W. var medlem af franska farmaceutiska föreningens styrelse i Paris 1881—84. Han var efter hemkomsten från Paris under flera år sekreterare i farmaceutiska föreningen och under denna tid en flitig föreläsare öfver olika ämnen vid föreningens sammankomster. Var sekreterare på första allmänna svenska farmaceutmötet i Göteborg, medlem af kemistsamfundets styrelse, medarbetare i Svensk kemisk tidskrift, i Nordisk farmaceutisk tidskrift och i Ekenbergs och Landins varulexikon. W. har dessutom skrivit en mängd uppsatser i olika facktidskrifter och var ledamot af kommittén som utarbetade den före 1906 allmänt följda arsenikbestämningsmetoden, likasom han deltog i flera kommittéer, tillsatta af farmaceutiska föreningen i och för kårens angelägenheter.

Bland från trycket utgifna arbeten må nämnas: »*Bidrag till undersökning af flytande feta oljor*», Stockholm 1891. »*En inblick i den Hübl'ska klorjodadditionsmetoden och sätt att afhjälpa dess brister*», Stockholm 1895.

Gift d. 21 juni 1914 med ANNIE INGRID STRUTZENBLAD.

Äktenskapet upplöst genom laglig skilsmässa d. 26 jan. 1921.

Apoteket Hjorten.

1860.

K. brevet d. 15 juni 1860 bifaller »att en apoteksanläggning med personligt privilegium finge anläggas i närheten af Carl Johans kyrka i Göteborg, och att ifrågavarande apotek må i vanlig ordning kungöras till ansökning samt till privilegiets erhållande föreslå den ibland sökandene, som därtill finnes skickligast och mest förtjent».

Privilegiet å det nya apoteket tilldelades genom K. brevet d. 18 jan. 1861 examinerade apotekaren N. H. Isander, som benämnde detsamma Hjorten. På grund af svårigheter med anskaffande af lokal vid det mera centrala läge, som K. brevet angaf, erhöll I. efter församlingens hörande medgifvande att förlägga apoteket vid Stigbergsliden, där detsamma öppnades för allmänheten efter d. 21 okt. 1861 skedd afsyning. År 1866 flyttades apoteket af Isander till Stigbergsgatan 17 i ett af honom nyuppfördt stenhus, där det ännu är beläget.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 2,000 kronor.

ISANDER, NILS HENRIK. Född d. 31 juli 1825 i Oden-sala församling, Stockholms län.

Föräldrar: Kyrkoherden därstädes NILS MAGNUS ISANDER, född d. 24 okt. 1789, död d. 15 febr. 1829, och HENRIKA EME-RENTIA KÜSEL, född d. 7 sept. 1801, död d. . . . 1875.

I. åtnjöt till d. 1 febr. 1839 undervisning i Uppsala katedral-skola, var därefter åren 1839—40 elev å teknologiska institutet i Stockholm och antogs i juni 1841 till elev å apoteket Kronan i Uppsala, där han d. 18 dec. 1845 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde därefter från d. 1 mars 1846 till d. 1

maj 1847 å apoteket Ängeln i Stockholm samt från d. 1 maj 1847 till d. 25 sept. 1848 å apoteket Kronan i Uppsala och inskrefs s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 20 dec. 1850 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter från jan. 1851 till april 1853 å apoteket i Hudiksvall, från april 1853 till nov. 1854 å apoteket Nordstjärnan i Gäfle, från nov. 1854 till maj 1857 å apoteket Svanen i Stockholm, från maj 1857 till sept. 1859 å apoteket i Norrtälje samt ånyo å apoteket Svanen i Stockholm, tills han d. 18 jan. 1861 erhöll personligt privilegium å den apoteksinrättning inom Carl Johans församling i Göteborg, som skulle nyanläggas under namnet Hjorten. Isander innehade apoteket i 15 år, och skötte det på ett förträffligt sätt.

Han var en stilla, fridsam man, som hvarhelst han vistades, vann stora sympatier. Om honom kan sägas att han hade många vänner men inga ovänner.

Död d. 20 maj 1876 i Göteborg.

Gift d. 23 mars 1871 i Göteborg med WILHELMINA CECILIA BARCHMANN, född d. 15 aug. 1845, dotter till fabriksägaren, f. d. sjökaptenen CARL CHRISTIAN BARCHMANN och WILHELMINA PAULINIA TUNELL.

Äktenskapet var barnlöst.

LUHR, ROBERT EMANUEL. Född d. 4 april 1836 i Västerås.

Föräldrar: Slottsinspektoren AXEL GABRIEL LUHR, född d. . . . 1795, död d. . . . 1870, och JOHANNA GUSTAVA EKBOM, född d. . . . 1805, död d. . . . 1855.

L. erhöll undervisning vid högre elementarläroverket i Västerås samt antogs 1851 till elev å apoteket Bävern i nämnda stad. Aflade farmacie studiosi-examen d. 13 nov. 1854 och tjänstgjorde sedan åren 1855—56 å apoteken i Strängnäs, Lejonet i Jönköping och i Alingsås. Aflade apotekarexamen d. 2 febr. 1859 och tjänstgjorde därefter å apoteken Morianen i Stockholm 1859—60, Gripen i Sundsvall 1860—63 samt från d. 16 maj till d. 16 okt. 1863 å hofapoteket Lejonet i Stockholm, då han erhöll personligt privilegium å apoteket i Trosa. Erhöll d. 13 nov. 1868 personligt privilegium å nya apoteket Vasen å kungl. Djurgården i Stockholm, hvilket apotek öppnades för allmänheten i juli 1869 samt erhöll d. 27 jan. 1877 transport till apoteket Hjorten i Göteborg, som han tillträdde d. 19 febr. s. å.

L. var så väl inom sin kår som i allmänna värf mycket anlitad och värderad. Han var ledamot af apotekarsocietetens direktion 1875—77 och var en af dem, som ifrigast arbetade för bildandet af apotekarkårens lifränte- och pensionskassa, inom hvars fullmäktige han ända till sin död var ordförande. Han var därjämte revisor i nämnda kassa.

På uppdrag af apotekarsocieteten företog han 1874 en utrikes resa för att taga kännedom om mineralvattenfabrikation i utlandet samt anlade efter sin återkomst till Stockholm den välkända mineralvattenfabrik, som äges af Apotekarnes mineralvattensaktiebolag här. I Göteborg var han ledare för Göteborgs mineralvattensaktiebolag.

I det kommunala lifvet i Göteborg deltog Luhr med stort intresse och innehade där åtskilliga förtroendeuppdrag. Han var bland annat stadsfullmäktig under många år.

Ledamot af Svenska läkarsällskapet 1875. R. V. O. 1900.

Död d. 29 maj 1905 i Zürich.

Ogift.

WALLER, FRANS AUGUST EMIL. Innehade apoteket Hjorten åren 1906—12. (Se under apoteket Lejonet i Göteborg, sid. 1112.)

CARLSSON, WILLIAM EDVARD EUGÉNE. Född d. 6 april 1861 på Anderstorp, Riseberga socken, Kristianstads län.

Föräldrar: Fanjunkaren vid Skånska husarregementet JOHAN PATRIK EDVARD CARLSSON, född d. 16 april 1835, död d. 9 april 1914, och JEANNA MARIA OLSSON, född d. 2 nov. 1832, död d. 17 april 1879.

Efter skolstudier vid Karolinska katedralskolan i Lund antogs C. d. 8 april 1877 till elev å apoteket Hjorten i Lund och aflade där d. 12 juni 1880 farmacie studiosi-examen samt tjänstgjorde å nämnda apotek till d. 12 aug. 1885, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade d. 19 jan. 1888 apotekar-examen och var därefter anställd å apoteket Nordstjärnan i Stockholm från d. 1 juli 1888 till d. 1 juni 1890 samt å apoteket Hjorten i Lund från d. 1 juni 1890 till d. 19 mars 1913, då han erhöll personligt privilegium å apoteket Hjorten i Göteborg.

Apoteket Svanen.

1885.

Under senare hälften af år 1884 hade stadsfullmäktige i Göteborg hos Medicinalstyrelsen väckt fråga om inrättande därstädes af tvenne nya apotek. Sedan styrelsen med anledning häraf infordrat yttrande från Göteborgs läkarsällskap, hälsovårdsnämnden, stadsfullmäktige och magistraten, K. bfhde i Göteborgs län, apotekarne Ringström, Björkbom och Liljedahl samt styrelsen för amorteringsfonden, ingick Medicinalstyrelsen d. 29 dec. 1884 till Kungl. Maj:t med skrifvelse i ärendet. I denna framhåller styrelsen, att då Göteborg år 1794 i förstaden Haga och Masthugget erhöi ett tredje apotek utöfver de två äldsta inom Vallgraven belägna, hade staden endast omkring 12,000 innevånare och att, ehuru innevånarnes antal, fränsedt Majorna, under de senaste 90 åren mer än femdubblats, så hade dock apotekens antal förblifvit oförändradt, och vore nu anmärkningsvärdt ringa, då Göteborg jämföres med andra städer.

Denna stadens ansenliga tillväxt icke blott med afseende på invånarnes mängd och läkarnes antal, utan äfven med hänsyn till stadens ökade utsträckning och omfång genom flera nya stadsdelars införlivande med staden, jämte dess lifliga förbindelse till lands och vatten med en vidsträckt landsbygd, visade att goda skäl funnes för stadsfullmäktiges begäran om att två nya apotek måtte anläggas i Göteborg. Dessa apotek borde också gifva sina blifvande innehafvare tillräckliga inkomster, utan att behållningen vid de förutvarande apoteken därför behöfde blifva otillräcklig.

»Enär alltså», säger styrelsen vidare, »fullgiltiga skäl finnas för stadsfullmäktiges begäran om 2 nya apoteks anläggande, skulle medicinalstyrelsen utan tvekan velat tillstyrka samma begäran, derest någon nämnvärd enighet beträffande lägena för 2 nya apotek förefunnits. Då emellertid ett motsatt förhållande eger rum och Medicinalstyrelsen ej tilltror sig kunna hos Eders

Kungl. Maj:t nu föreslå sådana lägen för 2 nya apotek, att dessa kunna antagas fullt motsvara de i liflig tillväxt varande stadsdelarnes olika behof att på nära håll bekomma nödiga läkemedel, men goda skäl finnes för det antagandet, att derest läget för ett apotek till en början blifver bestämdt, och behörig uppmärksamhet fästes vid det olämpliga i att förlägga flera apotek inom den gamla staden, der redan två apotek finnas på få alnars afstånd, åsikterna beträffande det lämpligaste läget för ett nytt andra apotek, inom få år skola vinna nödig stadga, så får medicinalstyrelsen i underdånighet tillstyrka att Eders Kongl. Maj:t för närvarande medgifver anläggningen af endast *ett* nytt apotek. Medicinalstyrelsen är för övrigt icke ensam om sin uppfattning att *ett* nytt apotek för närvarande är tillräckligt, enär enahanda åsikt uttalats af Göteborgs läkarsällskap och Hälsovårdsnämnd, af en betydlig minoritet inom Magistraten, af Eder Kongl. Maj:ts Befallningshafvande samt af styrelsen för apoteksprivilegiernas amorteringsfond.»

På grund af det ofvan och för öfrigt i skrifvelsen anförda föreslog Medicinalstyrelsen att K. Maj:t med afslag å Göteborgs stadsfullmäktiges begäran om anläggning i staden af två nya apotek, måtte medgifva, att »*ett* nytt apotek finge anläggas inom Göteborgs stads 13:e rote, hvarifrån apoteket ej finge flyttas, innan nådig tillåtelse därtill erhållits,

att Medicinalstyrelsen måtte anbefallas att efter inhämtande af yttrande från styrelsen för amorteringsfonden, föreslå den årliga afgift till denna, som borde utgå från det nya apoteket,

att sedan denna afgift blifvit i nåder bestämd, densamma måtte i stadgad ordning fördelas mellan de tre af amorteringsfonden inlösta apoteken i Göteborg och Medicinalstyrelsen anbefallas infordra förklaring af apotekaren Ringström, huruvida han ville flytta apoteket Lejonet åter till det område, som i gällande privilegiebref vore bestämd och därför betala de minskade afgifter till fonden, som föranledas af ett nytt apoteks anläggande i 13:e roten eller om han önskade bibehålla apoteket Lejonet inom 13:e roten och därför betala de högre afgifter till fonden, som blifvit åsatta ett dit förlagd nytt apotek, hvarefter K. Maj:t, på anmodan af Medicinalstyrelsen, måtte bestämma huru förfaras skulle med anledning af den olaga flyttningen af apoteket Lejonet till 13:e roten och då tillika bestämma från hvilken tid dessa högre afgifter skulle beräknas därest vid apoteket Lejonets flyttning finge bero,

samt att, därest K. Maj:t ville tillåta apoteket Lejonets förflyttning till 13:e roten Medicinalstyrelsen anbefalles i laga ordning kungöra till ansökning ett nytt apotek vid eller i närheten af Järntorget eller vid någon af Långgatorna i staden Göteborg.»

Jämlikt K. brefvet d. 30 jan. 1885 fattade K. Maj:t beslut i enlighet med Medicinalstyrelsens förslag, och sedan K. Maj:t d. 8 aug. s. å. medgifvit apotekaren C. G. Ringström rätt att förflytta sitt innehafvande apotek Lejonet i Göteborg till stadens 13:e rote, kungjordes till ansökan ledigt personliga privilegiet å det apotek, som vid sådant förhållande skulle anläggas i Göteborg vid eller i närheten af Järntorget eller vid någon af Långgatorna.

Privilegiet tilldelades examinerade apotekaren A. R. Kihlström genom K. brefvet d. 20 nov. 1885 och apoteket förlades af honom i huset n:r 4 Järntorget samt öppnades för allmänheten, sedan detsamma d. 11—13 sept. 1886 undergått vederbörlig afsyning.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 6,500 kronor.

KIHLSTRÖM, ADOLF RUDOLF. Född d. 21 juli 1838 i Vimmerby.

Föräldrar: Konditorn OLOF ADOLF KIHLSSTRÖM, född d. . . ., död. d. . . . 1852, och CHRISTINA WILHELMINA WASSBERG, född d. . . ., död d. . . . 1864.

K. erhöll undervisning i Vimmerby läroverk och antogs i jan. 1852 till elev å apoteket i Oskarshamn, där han d. 4 dec. 1855 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde å nämnda apotek till dec. 1858 och därefter till d. 20 sept. 1859 å apoteket i Vimmerby samt inskrefs höstterminen s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 19 mars 1862 aflade apotekar-examen. Han tjänstgjorde därefter å apoteken Morianen i Stockholm från d. 1 april till d. 31 maj 1862, Lejonet i Växiö från d. 1 aug. 1862 till d. 15 dec. 1863 och Kärnan i Hälsingborg från d. 1 jan. 1864 till d. 1 sept. 1865 samt förestod därpå filialapoteket i Höganäs till d. 1 maj 1872, då han öfvertog apoteket Klippan i Åby på arrende. Erhöll d. 20 nov. 1885 personligt privilegium å nyanlagda apoteket Svanen i Göteborg.

I Göteborg var K. under åren 1897—1904 stadsfullmäktig samt innehade äfven en del andra förtroendeuppdrag. Bland annat var han styrelseledamot i Göteborgs ålderdomshem åren 1896—1902 och dess ordförande 1903—05, kassaförvaltare i Göteborgs läkarförening 1895—1905, kassaförvaltare i Allmänna hjälpföreningen 1895—1905 och under flera år kassaförvaltare för Göteborgs begravningsplatser.

Död d. 26 sept. 1905 å sin egendom Mariedal vid Alingsås.

Gift d. 24 maj 1871 i Växiö med ELISABETH HENRIETTA NORDGREN, född d. 10 nov. 1840, död d. 21 dec. 1903, dotter till e. o. hofrättsnotarien, lasarettssysslomanen CARL NORDGREN och EMILIA LANGE.

Barn: CASIMIR RUDOLF, född d. 15 okt. 1873. Agronom; — THURE CARL ADOLF, född d. 23 febr. 1875. Jur. fil. kand. Notarie i statskontoret; — EVA CHRISTINA EMILIA, född d. 24 jan. 1878, död d. 24 mars 1884; — ELISABETH ANNA, född d. 12 jan. 1879, gift d. 30 maj 1906 med stadsdistriktsläkaren i Göteborg med. lic. PER GUSTAF EMANUEL CARLSTRÖM, född d. 23 dec. 1873.

WILNER, OLOF, PERSSON. Född d. 21 sept. 1855 å Tegeltorps gård i Vånga socken, Kristianstads län.

Föräldrar: Landtbrukaren PER PERSSON, född d. 11 maj 1823, död d. 11 juli 1881, och CECILIA (SISSA) MÅNSDOTTER, född d. 18 jan. 1823, död d. 12 dec. 1857.

W. erhöll skolundervisning vid Kristianstads läroverk och tjänstgjorde såsom elev å Eslöfs apotek från d. 3 nov. 1873 och å apoteket Hjorten i Lund från d. 1 jan. 1876, där han d. 18 dec. 1876 aflade farmacie studiosi-examen. Han fortsatte att tjänstgöra å sistnämnda apotek till d. 1 aug. 1878, då han inskrefs vid farmaceutiska institutet. Aflade apotekar-examen d. 27 jan. 1881 och tjänstgjorde därefter å apoteket Lejonet i Kalmar till 1906, de 10 sista åren såsom föreståndare.

Erhöll d. 1 juli 1906 privilegium å apoteket Svanen i Göteborg, som för hans räkning afsynades d. 11 dec. 1906.

W:s bepröfvade duglighet och praktiska förmåga blefvo snart tagna i anspråk för kårangelägenheter. År 1908 blef han sålunda ordförande i västra kretsen af Sveriges apotekarförbund och ledamot i dess verkställande utskott samt sedermera vice

ordförande i förbundets centralstyrelse. — Åren 1909—13 var han ledamot i apotekarsocietetens direktion, från 1913 vice ordförande i Göteborgs apotekarförening och från 1914 dess ordförande. Såväl i Kalmar som Göteborg innehade W. åtskilliga kommunala förtroendeuppdrag. Han tog äfven liflig del i ordenslifvet, var hög frimurare och inom Skånegillet beklädde han under flera år posten som gilletts klubbmästare.

Personligen var Wilner en älskvärd och sympatisk man, som förstod att vinna många vänner.

W. har från trycket utgifvit följande skrifter: *Om pröfning af Ferrum reductum*, Farm. tidskr. 1880, 8:o, *Svenska farmakopéns kinasaltprof.* Sv. farm. tidskr. Sthlm 1908, 8:o.

Död d. 19 dec. 1918 i Göteborg.

Gift d. 17 okt. 1885 med ELLEN SÄFSTRÖM, född d. 13 juni 1862, dotter till grosshandlaren CARL GUSTAF SÄFSTRÖM och HEDVIG CAROLINA PETRONELLA LUNDGREN.

Barn: TORSTEN, född d. 10 aug. 1886. Konstnär; — KERSTIN, född d. 21 dec. 1887; — GRETA, född d. 12 aug. 1889, gift d. 3 april 1918 med köpmannen OLOF ABRAHAMSSON, född d. 16 aug. 1883; — SVEN GUSTAF, född d. 17 dec. 1895, död d. 22 mars 1897.

BRUZELIUS, EDVARD LUDVIG. Född d. 10 maj 1861 i Tjällmo, Östergötlands län.

Föräldrar: E. o. landskanslisten CARL THEODOR LUDVIG BRUZELIUS, född d. 24 febr. 1814, död d. 16 sept. 1872, och ANNA LOUISE ANDERSSON, född d. 7 jan. 1842.

B. erhöll undervisning i Eksjö elementarläroverk, antogs till elev å apoteket i Mariefred d. 16 sept. 1875 och aflade där farmacie studiosi-examen d. 26 juli 1879, hvarefter han fortsatte tjänstgöringen å nämnda apotek till d. 25 sept. 1881.

Aflade apotekarexamen d. 17 maj 1883. Under mellanterminen 1882 förestod B. brunnsapoteket i Porla från d. 1 juni till d. 28 aug., hvarefter han under en månad tjänstgjorde å apoteket i Filipstad.

Tjänstgjorde efter aflagd apotekarexamen å apoteken i Filipstad från d. 1 juni 1883 till d. 3 aug. 1885, Kronan i Göteborg från d. 4 aug. 1885 till d. 31 dec. 1891 och Vasen i Göteborg från d. 1 jan. 1892 till d. 31 aug. 1907.

Erhöll d. 15 mars 1907 privilegium å det nya apotek, som under namn af Delfinen skulle anläggas i Göteborg. Apote-

ket öppnades d. 10 dec. s. å. Han erhöi d. 13 juni 1919 transport till apoteket Svanen i samma stad, hvilket apotek han öfvertog d. 1 juni s. å.

Under studietiden vid farmaceutiska institutet erhöi Bruzelius såväl apotekare J. N. Hallengrens som apotekare J. G. Cavallis stipendier och har två gånger erhöiit apotekarsocietets resestipendier, dels 1892 och dels 1903.

B. har innehaft och innehar åtskilliga förtroendeposter inom kåren. Sålunda var han vice ordförande vid första allmänna svenska farmaceutmötet 1891, sekreterare i sektionen för farmaci å 14:e Skandinaviska naturforskarmötet i Köpenhamn 1892, ledamot af styrelsen i farmaceuternas understödskassa för sjukdom och olycksfall 1896—97, styrelsesuppleant 1897—98 och återigen ordinarie ledamot 1898—99 samt ordförande i dess styrelse 1900—06, styrelsesuppleant i Göteborgs farmaceutklubb 1890, ordförande 1891, vice ordförande 1892 och åter ordförande i densamma 1899—1903. Han var en af stiftarna i farmaceuternas ömsesidighetsförening samt dess förste ordförande, under 9 år sekreterare och kassaförvaltare i Göteborgs apotekarförening samt är sedan 1918 dess ordförande.

Bland kommunala uppdrag som B. innehaft och innehar må nämnas att han sedan många år tillbaka är ledamot af Göteborgs stads gatu- och vägförvaltning och tillika denna afdelnings kassaförvaltare, ledamot af Göteborgs kyrkonämnd och kyrkofullmäktige, ledamot af Oscar Fredriks församlings kyrkoråd, ordförande i Oscar Fredriks församlings kommunalförening och kassaförvaltare i sällskapet Diakonien vännen inom samma församling.

Lifligt intresserad för sitt yrkes utveckling har B. i fackpressen publicerat flera uppsatser i farmaci och apoteksväsende.

Har af trycket utgifvit: *Reseberättelse öfver apoteksväsendet i Danmark och redogörelse för den farm. sektionens förhandlingar på 14:e Skand. naturforskarmötet*. Sthlm 1892. *Reseberättelse öfver apoteksväsendet i Norge och Danmark m. m.* 1903. Gtbg 1905.

Gift d. 8 okt. 1892 med NANNA AUGUSTA SEITZ, född d. 26 okt. 1866, dotter till f. d. bryggaren AUGUST FILIP SEITZ och JOHANNA FOGELKLOU.

Barn: ANNIE LOUISE JOHANNA, född d. 11 jan. 1894; — INGEBORG NANNA HILMA ARVIDA, född d. 17 jan. 1898.

Apoteket Korpen.

1890.

Med anledning af hos Göteborgs stadsfullmäktige gjord framställning om åtgärders vidtagande för inrättande af två nya apotek i Göteborg ingingo stadsfullmäktige till K. Maj:t med skrifvelse i nämnda syfte.

Uti med anledning häraf infordradt, d. 27 juni 1890 af medicinalstyrelsen afgifvet underdånigt utlåtande i ämnet, anföres i hufvudsak, att af de fem apotek, som för närvarande funnes i Göteborg, två vore belägna inom vallgrafven och de tre öfriga i förstäderna, väster och söder om stadens centrala delar, under det att från Drottningtorget öster ut ända till Gamlestadens yttre gräns saknades apotek och att befolkningen i dessa stadsdelar måste per järnväg eller spårvagn, med stor tidsutdräkt, hämta nödiga läkemedel från apoteken å andra håll. På grund häraf, och hvad i öfrigt anförts, och då två nya apotek, afsedda hufvudsakligen för befolkningen i stadens östliga och centrala delar, vore af behöfvet påkallade samt dessa apotek utan tvifvel skulle komma att lämna sina blifvande innehafvare nödig utkomst, på samma gång tillfälle skulle beredas dugliga farmaceuter att vinna befordran inom apotekaryrket, samt då slutligen allmänhetens berättigade intressen böra tillgodoses, där sådant utan andras förnärmande kan ske, hemställde medicinalstyrelsen, att K. Maj:t måtte medgifva att två nya apotek måtte anläggas inom östra delen af Göteborgs stad, det ena benämndt Korpen på lämplig plats inom 18:de roten öster om Gullbergsån och det andra benämndt Vasen på lämplig plats inom det område, som begränsas af järnvägens område, John Ericssons gata, Fattighusån och Färgargatan.

Genom K. brefvet d. 5 sept. 1890 biföll K. Maj:t medicinalstyrelsens hemställan och föreskref att två nya själfständiga

apotek med personligt privilegium, däraf ett med namnet Korpen, skulle inrättas i Göteborg inom de föreslagna områdena.

Privilegiet tilldelades genom K. brefvet d. 28 mars 1891 examinerade apotekaren H. W. Nilsson, som förlade detsamma till huset N:o 6 Olskrokstorget.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 5,000 kronor.

NILSON, HANS WILHELM. Född d. 17 nov. 1844 i Kristianstad.

Föräldrar: . . .

N. erhöll undervisning vid högre allmänna läroverket i Kristianstad 1856—60, antogs till elev å apoteket Svanen därstädes 1861 och flyttade följande år till apoteket i Båstad, där han 1865 aflade farmacie studiosi-examen. Han tjänstgjorde därefter å apoteken i Båstad, Trälleborg, Orust och Tanum. Efter d. 19 maj 1874 aflagd apotekarexamen, tjänstgjorde han å apoteket Enhörningen i Göteborg till 1891, då han d. 28 mars 1891 erhöll privilegiet på det nya apoteket Korpen i samma stad.

Genom testamente d. 1 febr. 1912 bestämde apotekare Nilsson att sedan några legat till enskilda utgått, $\frac{1}{3}$ af den återstående förmögenheten skulle tillfalla apotekarsocietetens kassa. »Räntan af kapitalet användes på så sätt att $\frac{4}{5}$ däraf utdelas till behöfvande änkor och barn efter aflidna apotekare eller till i behof stadda äldre obefordrade farmaceuter. Den återstående femtedelen af ränteafkastningen lägges till kapitalet på det att detta må bibehållas vid sitt värde eller förökas till gagn för uppgifna ändamål.»

Då donationen öfverlämnades till direktionen utgjorde den 44,500 kronor.

Död d. 5 juni 1910 i Göteborg.

Ogift.

DANIELSSON, ANDERS KNUT. Född d. 21 okt. 1852 i Ryssbergs församling, Kalmar län.

Föräldrar: Inspektoren i Bockneby ANDERS DANIELSSON, född d. 13 mars 1815, död d. 22 jan. 1892, och SOFIA ELISABET UNBÄCK, född d. 15 dec. 1811, död d. 25 april 1886.

D. genomgick 5 klasser af Kalmar allmänna läroverk och antogs till elev å apoteket i Skogsby d. 2 jan. 1871 samt aflade farmacie studiosi-examen d. 2 juli 1874. Tjänstgjorde sedan å apoteket i Skogsby till d. 21 sept. 1874 och från d. 1 okt. 1874 till d. 22 juni 1877 å apoteket i Kristinehamn. Inskrefs höstterminen 1877 vid farmaceutiska institutet och aflade där apotekarexamen d. 31 jan. 1880.

Han tjänstgjorde sedan åren 1880—94 å apoteken Kronan i Uppsala, Svanen i Kristianstad, i Klippan, Svanen i Lund och Fläcka Örnen i Malmö samt blef 1894 föreståndare för slottsapoteket å Drottningholm, hvilken befattning han innehade till d. 24 okt. 1902, då han erhöll privilegium å apoteket i Svenljunga. Erhöll d. 9 dec. 1910 transport till apoteket Korpen i Göteborg.

Apoteket Vasen.

1890.

Enligt hvad som vid apoteket Korpen i Göteborg finnes anfördt, bestämde K. Maj:t genom brefvet d. 5 sept. 1890 på förslag af medicinalstyrelsen och sedan yttrande inhämtats från vederbörande myndigheter att tvenne nya apotek skulle anläggas i Göteborg. Det ena af dem erhöll namnet Vasen och skulle enligt K. brefvet anläggas på lämplig plats inom det område, som begränsas af Järnvägens område, John Ericssons gata, Fattighusån och Färgargatan. K. brefvet d. 10 juni 1891 medgaf sedermera att apoteket kunde få förläggas jämväl vid västra sidan af John Ericssonsgatan, till den del af gatan, som enligt bestämmelserna i K. brefvet d. 5 sept. 1890 skulle utgöra gräns för apotekets område.

Privilegiet tilldelades genom K. brefvet d. 28 mars 1891 examinerade apotekaren V. R. Högberg, som förlade detsamma i ett för ändamålet inköpt hus, Drottningtorget 1, och efter skedd afsyning d. 25 och 26 febr. 1892 öppnade det för allmänheten.

Apoteket flyttades i sept. 1913 af apotekare O. Björsell till Norra Hamngatan 40 i en af honom nyuppförd ståtlig fastighet.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 8,000 kronor.

HÖGBERG, VICTOR RUDOLF. Född d. 18 febr. 1846 på Borkhult, Yxnerums socken, Östergötlands län.

Föräldrar: Bruksförvaltaren GUSTAF LUDVIG HÖGBERG, född d. 3 sept. 1808, död d. 26 sept. 1866, och ANNA ELISABETH MOGREN, född d. 15 nov. 1809, död d. 8 sept. 1852.

H. erhöll undervisning i Linköpings högre elementarläroverk

och antogs 1862 till elev å apoteket i Kalmar, där han d. 20 aug. 1866 aflade farmacie studiosi-examen. Tjänstgjorde fortfarande å nämnda apotek till d. 25 sept. 1866 och från d. 29 sept. s. å. till d. 20 aug. 1868 å apoteket på Orust. Inskrefs vid farmaceutiska institutet s. å. på hösten och aflade d. 21 maj 1870 apotekarexamen. Tjänstgjorde vid farmaceutiska institutet höstterminen 1869 såsom vikarierande amanuens och å apoteken Kronan i Göteborg, Fläcka Örnen i Malmö, Gripen i Sundsvall och Örnen i Karlstad åren 1870—78 samt från d. 1 april 1878 till 1891 som föreståndare för filialapoteket i Sunne. Han erhöll d. 28 mars 1891 personligt privilegium på nya apoteket Vasen i Göteborg.

H., som var synnerligen intresserad för sitt yrke, nedlade under sin krafts dagar mycken energi och omtanke på skötseln af sitt apotek och efterlämnar minnet af en vänsäll och angenäm personlighet. Han åtnjöt sedan 1907 tjänstledighet på grund af sjukdom.

Död d. 20 jan. 1920 i Göteborg.

Gift d. 21 sept. 1878 med EMMA WILHELMINA KAIJSER, född d. 23 dec. 1857, död d. 17 okt. 1903, dotter till apotekaren i Landskrona LORENTZ KAIJSER och BEATA KROOK.

Barn: VIVI ELEONORA, född d. 31 aug. 1879, gift d. 19 okt. 1907 med kaptenen i K. Väg- och vattenbyggnadskåren ARVID BIRGER DELIN, född d. 8 dec. 1879; — ELLA BEATA, född och död 1880; — GERD, född d. 8 maj 1885, gift d. 14 maj 1910 med direktören HUGO SELANDER, född d. 26 nov. 1879; — HILD ELISABETH, född d. 17 sept. 1887, gift d. 14 dec. 1922 med direktören ARNE JOHNSON, född d. 8 jan. 1886; — JENNY MARGARETHA, född d. 19 april 1889, gift d. 3 april 1912 med kaptenen på reservstat vid K. Vaxholms grenadierregemente MAURITZ AXEL RENÉ AMINOFF, född d. 26 sept. 1887, skilda 1921; — ELLEN BEATA, född och död 1891.

BJÖRSELL, OTTO. Född d. 18 jan. 1859 i Lidköping.

Föräldrar: Godsägaren NATANAEL LORENTZ BJÖRSELL, född d. 17 april 1827, död d. 7 april 1867, och MARIA PAULINE SCHOUG, född d. 12 dec. 1832, död d. 1 maj 1905.

B. genomgick Lidköpings realskola 1868—73, antogs d. 18 aug. sistnämnda år till elev å apoteket Ugglan i Stockholm och aflade farmacie studiosi-examen d. 20 dec. 1876.

Tjänstgjorde därefter å apoteken Ugglan i Stockholm, Nordstjärnan i Gefle, Kronan i Göteborg och Kärrnan i Hälsingborg, hvarefter han 1884 inskrefs vid farmaceutiska institutet och d. 18 maj 1886 aflade apotekarexamen. Tjänstgjorde därefter å apoteken i Marstrand samt Kronan i Göteborg och var åren 1892—99 föreståndare för medikamentsförrådet i Gustafsberg. Sistnämnda år erhöll B. befattningen som apotekare vid Allmänna garnisonssjukhuset i Stockholm, hvilken befattning han innehade tills han d. 10 juli 1910 erhöll privilegium å apoteket Vasen i Göteborg. Då detta apoteks lokaler ej motsvarade tidens fordringar, inköpte B. den snedt emot apoteket belägna fastigheten Norra Hamngatan 40, och lät där uppföra den byggnad, i hvilken apoteket sedan sept. 1913 är inrymdt.

Ledamot af svenska läkaresällskapet 1907 och af Göteborgs läkareförening.

Gift 1) d. 8 april 1899 med ELIN CONSTANCE SÖDERSTRÖM, född d. 7 okt. 1860, död d. 24 jan. 1906, dotter till farm. stud., sedermera köpmannen FREDRIK NAPOLEON SÖDERSTRÖM och LOVISA OEST, gift [1) med grosshandlaren J. JOHANSON i Stockholm, född d. . . ., död d. . . .]

Barn: BROR OTTO, född d. 24 juli 1900, död d. 4 mars 1904.

2) d. 7 dec. 1912 med INGEBORG MARIA WIDELL, född d. 27 sept. 1864, dotter till konsuln och rådmannen i Marstrand ADOLF NICOLAUS WIDELL och INGEBORG LEONTINE PAULINE RÖING.

Apoteket Biet.

1903.

I skrivelse d. 2 aug. 1901 till hälsovårdsnämnden hade t. f. förste stadsläkaren i Göteborg gjort framställning om åtgärders vidtagande för anordnande af tre nya apotek i Göteborg. Efter hörande af magistraten och länsstyrelsen anhöllo därefter stadsfullmäktige i en till K. Maj:t öfverlämnad skrivelse att i Göteborg måtte inrättas tre nya apotek, ett vid eller i närheten af Lorensberg, ett i trakten af Skanstorget och ett i närheten af eller invid Kusttorget. Förslag med närmare bestämmande af gränser inkom sedermera i juni 1902 från stadsfullmäktige. För Biet föreslogs gränserna blifva Engelbrektsgatan, Södra vägen, Skånegatan och Sten Sturegatan, för Ejdern Skanstorget, Kastellgatan, Majorsgatan, Linnégatan och Öfre husargatan och för Valen, Kusttorget, Nilssensgatan, Gråbergsgatan, Slottsbergsgatan och Oscarsgatan, dock med rätt till apotekens förläggande äfven vid de yttre sidorna af ofvan angifna gränser.

Öfver förslaget till gränser lät Medicinalstyrelsen, till hvilken stadsfullmäktiges skrivelse remitterades, apoteksinnehafvarne i Göteborg härefter uttala sig. I deras yttrande, som inkom d. 20 dec. 1902 förklarade de sig icke hafva något att invända mot gränsförslaget, men erinrade därom att en ökning på en gång af apotekens antal från 7 till 10 skulle vålla en allt för stark rubbning i de bestående förhållandena samt att billigheten fordrade, att ökningen företoges så småningom med ett apotek i sänder. Innehafvarne af apoteken Hjorten, Lejonet och Kronan voro alla emellertid af olika mening angående tidpunkterna, då de nya apoteken borde inrättas.

D. 2 mars 1903 inkom medicinalstyrelsen slutligen till K. Maj:t med sitt förslag därvid sammanfattande såsom sin mening att »då således inrättandet af tre nya apotek i Göteborg inom områden som af stadsfullmäktige närmare angifvits och som af i öfriga i ärendet hörda myndigheter samt i hufvudsak

äfvén af stadens apotekare tillstyrkt, är från allmänhetens synpunkt önskvärdt, och då myndigheterna jämväl förklarar sig anse, att de föreslagna apoteksinrättningarna böra kunna bereda sina innehafvare en skälig utkomst, får medicinalstyrelsen i underdånighet tillstyrka inrättandet af nämnda tre apotek. Då emellertid någon enighet i afseende på den ordning, i hvilken de föreslagna apoteken böra anläggas icke förefinnas hos de i detta afseende kanske mest sakkunniga och intresserade får medicinalstyrelsen i underdånighet förorda anläggandet af alla tre apoteken på en gång.»

Genom brefvet d. 22 maj 1903 föreskref sedan K. Maj:t att tre nya själfständiga apotek med personligt privilegium skulle inrättas i Göteborg med det af stadsfullmäktige föreslagna läget. Det ena af dem var Biet, som skulle anläggas inom de kvarter, som begränsas af Engelbrektsgatan, Södra vägen, Skånegatan och Sten Sturegatan, med rätt till apotekets förläggande äfvén vid de yttre sidorna af ofvan angifna gränser.

Privilegiet tilldelades apotekaren i Julita C. G. Asklund genom K. brefvet d. 5 febr. 1904. Denne förlade apoteket till fastigheten Södra vägen n:r 2 och efter att hafva erhållit uppskof med afsyningen på grund af svårigheten att erhålla lämplig lokal öppnades detsamma för allmänheten i början af maj 1905.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 4,000 kronor.

ASKLUND, CARL GEORG. Född d. 23 mars 1853 i Hägerstad, Östergötlands län.

Föräldrar: Kronofogden CARL GUSTAF ASKLUND, född d. 17 jan. 1810, död d. 15 dec. 1890, och JOHANNA LOVISA GRELL, född d. 6 febr. 1821, död d. 11 maj 1911.

Efter studier vid Linköpings högre elementarläroverk antogs A. d. 17 jan. 1870 till elev å apoteket Ängeln i Stockholm, aflade farmacie studiosi-examen d. 5 juni 1873 och kvarstannade å nämnda apotek till d. 31 aug. 1873. Tjänstgjorde därefter å apoteket Enhörningen i Göteborg, å apoteket i Falköping och apoteket Ängeln i Stockholm. Inskrefs vid farmaceutiska institutet höstterminen 1879 och aflade apotekarexamen d. 17 maj 1882.

A. tjänstgjorde 1880—94 å apoteken Ängeln i Stockholm, Medevi brunns apotek, i Vadstena såsom föreståndare och Svanen i Lund. Erhöll d. 9 mars 1894 personligt privilegium på det nya själfständiga apotek, till hvilket medikamentsförrådet i Julita skulle förändras. Han satte apoteket — ett af rikets minsta — i mycket godt stånd och innehade detsamma till d. 5 febr. 1904, då han erhöll transport till nya apoteket Biet i Göteborg, som af honom nyanlades.

A. har inom apotekarkåren innehåft åtskilliga förtroendeuppdrag. Sålunda var han vice ordförande i Västra Sveriges apotekarförening 1907—08 samt en af stiftarne af Sveriges apotekarförbund, ledamot och kassaförvaltare i samma förbund 1911—18, ledamot af dess verkställande utskott 1913—17, samt styrelseledamot och kassaförvaltare i Västra Sveriges krets af Sveriges apotekarförbund 1909—16. Han var dessutom kassaförvaltare i Göteborgs läkaresällskap 1911—19 och blef ledamot af Svenska läkaresällskapet 1915.

Under sin 11-åriga vistelse i Lund innehade han befälsposter i brandkåren, var emellanåt förordnad som brand- och vice brandchef och är innehafvare af skånska brandförsäkringsinrättningens stora silfvermedalj.

Gift i Lund d. 23 mars 1895 med MARIE LOUISE MONTELIN, född d. 31 okt. 1872, dotter till apotekaren å Svanen i Lund CARL ADOLF FREDRIK MONTELIN och MATHILDA CATHARINA OLDBERG.

Apoteket Ejdern.

1903.

Enligt hvad som vid apoteket Biet i Göteborg finnes anfördt, bestämde K. Maj:t genom brevet d. 22 maj 1903 på framställning af stadsfullmäktige i Göteborg och efter hörande af medicinalstyrelsen samt öfriga i saken intresserade myndigheter och parter, att trenne nya apotek skulle anläggas i Göteborg. Det ena af dem erhöll namnet Ejdern och skulle enligt K. brevet anläggas inom de kvarter, som begränsas af Skans-torget, Kastellgatan, Majorsgatan, Linnégatan och Öfre Husar-gatan, dock med rätt till apotekets förläggning äfven vid de yttre sidorna af ofvan angifna gator. Privilegiet tilldelades examinerade apotekaren J. O. J. Rosander. Apoteket anlades af denne i ett nybyggdt hus Majorsgatan n:r 1 och öppnades för allmänheten d. 1 mars 1905, efter att hafva undergått veder-börlig afsyning.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensio-nering erlægga en årlig afgift af 6,000 kronor.

ROSANDER, JOHN OSCAR JULIUS. Född d. 29 juli 1850 i Kalmar.

Föräldrar: Handlanden därstädes JOHAN PETER ROSANDER, född d. . . ., död d. . . ., och CHRISTINA SOFIA OHLSSON, född d. 11 aug. 1819, död d. 13 juni 1897.

R. genomgick fem klasser af Jönköpings högre elementar-läroverk samt antogs d. 1 aug. 1866 till elev å apoteket i Hvet-landa. Aflade där d. 28 sept. 1869 farmacie studiosi-examen och kvarstannade till d. 23 aug. 1871 å nämnda apotek samt inskrefs s. å. vid farmaceutiska institutet, där han d. 22 maj 1874 aflade apotekarexamen.

Tjänstgjorde å apoteket i Hvetlanda från d. 28 sept. 1869 till d. 1 sept. 1871, sommartiden vid Lannaskede brunn, å apoteket Kärnan i Hälsingborg från d. 1 juni 1874 till d. 1 juni 1876, sommartiden vid Ramlösa brunn, å apoteket Gripen i Nyköping från d. 1 sept. 1876 till d. 1 jan. 1878, delvis såsom föreståndare, å apoteket i Eksjö från d. 1 jan. 1878 till d. 1 febr. 1884, större delen af tiden såsom föreståndare, samt å apoteket i Eslöf, såsom föreståndare från d. 1 febr. 1884 till d. 22 maj 1903.

Erhöll d. 22 maj 1903 personligt privilegium å apoteket Ejdern i Göteborg, som af honom nyanlades.

R. åtnjuter från d. 1 maj 1916 tjänstledighet från skötandet af apoteket med legitimerade apotekaren Carl Edvard Carlson såsom arrendator.

Gift d. 25 sept. 1886 med HILDA JENNY ELISABETH SUNDHOLM, född d. 2 febr. 1861, död d. 16 april 1919, dotter till fabrikören i Eksjö OLOF SUNDHOLM och CHRISTINA AHLSTRAND.

Barn: HARRIET ELLEN STEFANIE, född d. 12 sept. 1887, gift d. 29 okt. 1913 med civilingengören, kaptenen i Smålands artilleriregementes reserv RICKARD FREDRIK GILBERT EKSTRAND, född d. 19 juni 1885;— DAGMAR MARIT SOFIA INGBORG, född d. 25 okt. 1890, gift d. 17 juli 1915 med konstnären GABRIEL HENRIC BURMEISTER, född d. 9 juli 1886; — JOHAN TORSTEN HILDEMAR, född d. 3 mars 1898. Löjtnant vid K. flottan.

Apoteket Valen.

1903.

Enligt hvad som vid apoteket Biet i Göteborg finnes anfördt, bestämde K. Maj:t genom brevet d. 22 maj 1903 på framställning af stadsfullmäktige i Göteborg och efter hörande af medicinalstyrelsen och öfriga i saken intresserade myndigheter och parter, att trenne nya apotek skulle anläggas i Göteborg. Det ena af dem erhöll namnet Valen och skulle enligt K. brevet anläggas inom de kvarter, som begränsas af Kusttorget, Nilssensgatan, Gråbergsgatan, Slottsskogsgatan och Oscarsgatan, dock med rätt till apotekets förläggning äfven vid de yttre sidorna af nämnda gator. Privilegiet tilldelades examinerade apotekaren G. W. Hollberg genom K. brevet d. 29 jan. 1904. Apoteket anlades af denne i huset n:r 57 Karl Johansgatan i hörnet af Timmermansgatan och öppnades för allmänheten d. 22 sept. s. å. efter att hafva undergått vederbörlig afsyning.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 2,000 kronor.

HOLLBERG, GUSTAF WILHELM. Innehade apoteket Valen i Göteborg åren 1904—12. (Se under apoteket Tre kronor, Karlskrona, sid. 795.)

FOLMER, BROR AXEL GUSTAF YNGVE. Född d. 11 sept. 1859 i Roslagskulla, Stockholms län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Riala och Roslagskulla församlingar BERNHARD FREDRIK FOLMER, född d. 6 aug. 1818, död d. 22 okt. 1899, och ANNA KATHARINA SANDSTRÖM, född d. ... 1818, död d. 29 nov. 1877.

Efter skolstudier vid elementarläroverket i Norrtälje antogs F. till elev å apoteket Kronan i Borås d. 26 juni 1874, kvarstannade där till d. 24 juli 1876 och tog därefter plats å apoteket Östgöta Lejon i Norrköping, där han aflade farmacie studiosi-examen d. 14 aug. 1878.

Han tjänstgjorde sedan å apoteken Östgöta Lejon i Norrköping från d. 15 aug. till d. 14 sept. 1878, Lejonet i Malmö från d. 15 sept. 1878 till d. 29 mars 1880, Vasen i Linköping från d. 1 april 1880 till d. 31 maj 1881, i Piteå från d. 1 juli 1881 till d. 16. jan. 1884, i Luleå från d. 25 jan. 1884 till d. 13 sept. s. å., Hjorten i Västerås från d. 23 sept. 1884 till d. 14 sept. 1895 samt från d. 2 juni 1896 till d. 1 aug. s. å., Hjorten i Örebro från d. 2 aug. 1896 till d. 5 sept. samt från d. 19 sept s. å. till d. 3 jan. 1897 och från d. 1 juli 1897 till d. 31 aug. s. å., i Kristinehamn från d. 4 jan. 1897 till d. 14 juni s. å., Ängeln i Stockholm från d. 1 dec. 1897 till d. 30 jan. 1898 och Storcken i Stockholm under tiden d. 4 febr. 1898 till d. 14 sept. 1899 samt från d. 1 juni 1900 till d. 15 juli s. å. och från d. 1 juni 1901 till d. 15 juli s. å. Under studietiden vid farmaceutiska institutet tjänstgjorde han å allmänna garnisonssjukhusets apotek under tiderna d. 15 dec. 1899—d. 14 jan. 1900, d. 16 juli 1900—d. 14 sept. s. å., d. 15 dec. 1900—d. 14 jan. 1901 samt d. 16 juli 1901—d. 14 sept. 1901.

F. aflade apotekarexamen d. 5 dec. 1901 och tjänstgjorde efter denna å apoteken Storcken i Stockholm från d. 5 dec. 1901 till d. 14 febr. 1902 samt Kronan i Borås från d. 15 febr. 1902 till d. 16 juli 1904.

Erhöll d. 1 juli 1904 privilegium å apoteket i Jörlanda i Göteborgs och Bohus län, hvarifrån han d. 25 april 1913 fick transport till apoteket Valen i Göteborg.

Död d. 9 april 1923.

Gift d. 23 juni 1904 med THYRA AUGUSTA FENNIA LARSSON, född d. 14 jan. 1881, dotter till journalisten CARL GUSTAF LARSSON och AUGUSTA ERNESTINA BRAUCHMANN.

Barn: PER ANDERS GÖSTA, född d. 1 aug. 1905; — BROR AXEL NAPOLEON, född d. 17 nov. 1909.

Apoteket Nordstjärnan.

1905.

Redan 1902 begärde Lundby kommun på Hisingen invid Göteborg hos Medicinalstyrelsen inrättande af ett själfständigt apotek där. Ansökningen afslogs dock, men 1904 ingick kommunen ånyo till K. Maj:t med samma begäran. Ärendet remitterades till Medicinalstyrelsen, som infortrade yttranden från vederbörande apoteks innehafvare i Göteborg, den i Lundby anställde läkaren samt förste provinsialläkaren och K. Bfhde i länet. I inkomna yttranden afstyrkte apoteks innehafvarne och förste provinsialläkaren den begärda apoteksanläggningen, de förra på den grund att frågan om införlifvande af Lundby kommun med Göteborgs stad ännu icke vore afgjord och alltså äfven beslut om blifvande amorteringsafgift ej kunde fattas, den senare åberopande sitt 1902 gifvna utlåtande öfver en hos Medicinalstyrelsen gjord framställning i enahanda syfte, tillika framhållande att sedan dess ingen betydligare ökning af byggnadsverksamheten och folkmängden i Lundby ägt rum. Den i Lundby anställde läkaren motsatte sig apoteksfrågans sammankoppling med frågan om kommunens införlifvande med Göteborg och K. Bfhde ansåg, att då fast anställd läkare funnes bosatt i Lundby, det äfven vore af vikt att apoteksvaror funnes att tillgå inom kommunen och ej behöfde hämtas från det på andra sidan Göta älf belägna Göteborg, dit kommunikationer nattetid och vid vissa väderleksförhållanden vore förenad med svårigheter.

Sedan Medicinalstyrelssn äfven inhämtadt yttrande från amorteringsfondens styrelse, tillstyrkte styrelsen hos K. Maj:t inrättande af ett själfständigt apotek inom Lundby kommun vid den s. k. Rambergsvägen midt emot Irisgatan eller å annan plats belägen närmare Lindholmen.

K. brefvet d. 3 mars 1905 föreskref därefter att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle inom Lundby

kommun (»som från och med ingången af år 1906 skall införlifvas med Göteborgs stad») inrättas vid den s. k. Rambergsvägen midt emot Frisgatan eller å annan plats belägen närmare Lindholmen, hvarjämte K. brefvet d. 25 maj bestämde att apoteket skulle benämnas Nordstjärnan.

Privilegiet tilldelades genom K. brefvet d. 20 nov. 1905 examinerade apotekaren P. A. E. Wendbladh, som förlade apoteket till en af honom inköpt fastighet vid Herkulesgatan och öppnade detsamma för allmänheten efter vederbörligen, d. 21 dec. 1906 skedd afsyning.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlägga en årlig afgift af 400 kronor.

WENDBLADH, PER AXEL ELIAS. Innehade apoteket Nordstjärnan i Göteborg åren 1905—16. (Se under apoteket Hjorten i Stockholm, Tillägg och rättelser IV sid. XXIII.)

RAHM, AXEL OTTO HERIBERT. Född d. 3 sept. 1867 i Höreda och Mellby församling, Jönköpings län.

Föräldrar: Kyrkoherden i Kristberg, Östergötlands län, KARL AXEL PETERSSON, född d. 17 dec. 1829, död d. 10 april 1896, och EBBA BEATA FREDRIKA RAHM, född d. 17 nov. 1831, död d. 20 maj 1898.

R. antogs till elev d. 24 juni 1883, aflade farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1886 och apotekarexamen d. 19 maj 1891.

Tjänstgjorde mellan bägge examina å apoteken Bävern i Härnösand, i Köping och Vasen i Linköping samt efter apotekar-examen på apoteken Kronan i Norrköping åren 1891—97 och i Ystad 1898—1906. Arrenderade apoteket Lejonet i Växiö från d. 11 okt. 1906 till d. 31 maj 1914, samt apoteket i Borgholm från d. 1 juni 1914 till d. 31 juli 1916. Han tjänstgjorde här-efter på apoteket Nordstjärnan i Göteborg från d. 5 aug. 1916 och erhöll privilegium å samma apotek d. 20 aug. 1916.

R. har inom kåren innehaft och innehar flera förtroendeuppdrag såsom styrelseledamot i Östgöta farmaceutiska krets-för-ening 1893—98, sekreterare och kassaförvaltare i Sydöstra Sve-riges krets af Sveriges apotekarförbund 1908—14, revisor i Göte-

borgs apotekarförening 1917—18 och är dess sekreterare och kassaförvaltare från d. 1 sept. 1919. Han var revisorssuppleant i Västra Sveriges krets af Sveriges apotekarförbund åren 1920—21 och är styrelseledamot i densamma från mars 1922. Bland allmänna uppdrag, som R. innehaft må nämnas att han var föreståndare för andra kretsen af sjunde fattigvårdsdistriktet i Göteborg åren 1916—19 och vice ordförande i detsamma 1916—20. Han är därjämte styrelseledamot och revisor i Keillers Park i Göteborg från 1922.

Gift d. 21 jan. 1904 med BERTA MATHILDA CHARLOTTA OSTBERG, född d. 4 okt. 1884, dotter till grosshandlaren i Ystad ANDERS PETER OSTBERG och MATHILDA AUGUSTA PETERSSON.

Barn: MARGIT, född d. 10 okt. 1904.

Apoteket Delfinen.

1906.

I okt. 1905 väckte förste stadsläkaren i Göteborg hos hälsovårdsnämnden förslag om, att denna måtte hos stadsfullmäktige hemställa om åtgärders vidtagande för inrättandet af ett nytt apotek vid eller i närheten af Masthuggstorget. Gränsen för dess förläggande borde blifva östra gränsen af Masthuggstorget, Andra Långgatan, Johannesplatsen och Första Långgatan.

Förslaget motiverades med att, då staden för blifvande reglering inköpt den fastighet, i hvilken apoteket Hjorten vid Stigbergstorget vore inrymdt, snart nog en förflyttning västerut af detta apotek torde komma att ske. Öster om Hjorten fanns intet apotek närmare än Svanen vid Järntorget. Dessa båda apotek omfattade en kundkrets af omkring 35,000 personer och om ett nytt apotek anlades vid Masthuggstorget, skulle detta till sin kundkrets kunna räkna Masthuggsbergen och Masthugget samt hvar och ett af de tre apoteken påräkna en kundkrets af omkring 12,000 personer. Till yttermera visso voro båda apoteken, Svanen och Hjorten, vakanta, så att de nya innehafvarna af dessa apotek redan från början hade att räkna med något minskad omsättning.

I en d. 18 okt. s. å. daterad skrifvelse till stadsfullmäktige instämde hälsovårdsnämnden till fullo i förste stadsläkarens förslag och anhöll att fullmäktige måtte hos K. Maj:t begära inrättandet af det föreslagna apoteket.

Med instämmande i hälsovårdsnämndens förslag, hvilket äfven tillstyrktes af magistraten och K. bhde, ingick stadsfullmäktige d. 9 nov. s. å. till K. Maj:t med begäran i nämnda riktning.

Handlingarna remitterades af K. Maj:t till medicinalstyrelsen, som infortrade yttrande dels från de t. f. föreståndarne för de vakanta apoteken Hjorten och Svanen, hvilka i gemensam

skrivelse tillstyrkte det nya apoteket, dels till stadens öfriga apoteksinnehafvare, hvilka däremot afstyrkte apoteket, eller om detta ej vunne K. styrelsens bifall, önskade, att anläggningen måtte uppskjutas till år 1910. De ansågo, att staden helt nyligen erhållit tre nya apotek, Biet, Valen och Ejdern och anförde att ett nytt apotek höll på att upprättas i Lundby.

Sedan Medicinalstyrelsen i skrivelse af d. 4 maj 1906 tillstyrkt det nya apoteket, föreskref K. Maj:t d. 29 juni 1906, att ett nytt apotek med personligt privilegium och med namnet DELFINEN skulle inrättas i Göteborg vid eller i omedelbar närhet af Masthuggstorget med de gränser, som föreslagits af förste stads-läkaren.

Privilegiet tilldelades genom K. brefvet d. 15 mars 1907 examinerade apotekaren E. L. Bruzelius, som anlade apoteket i fastigheten Masthuggstorget n:o 3, hvilken han för ändamålet inköpt och apoteket öppnades därefter för allmänheten, sedan detsamma d. 7 dec. 1907 blifvit vederbörligen afsynat.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 2,500 kronor.

BRUZELIUS, EDVARD LUDVIG. Innehade apoteket åren 1907—1919. (Se under apoteket Svanen i Göteborg, sid. 1121.)

PERSSON, AXEL OSCAR. Född d. 20 okt. 1873 i Glemminge, Kristianstads län.

Föräldrar: Folkskolläraren GUSTAF MAGNUS PERSSON, född i Ystad d. 11 aug. 1832, död i Glemminge d. 7 maj 1896, och HELENA SJÖSTRÖM, född i Stora Köpinge d. 13 juni 1833, död d. 9 aug. 1908.

Efter att hafva genomgått öfre klassen sjätte i Ystads högre allmänna läroverk, antogs P. såsom elev på apoteket i Ystad d. 1 april 1891, aflade d. 22 sept. 1894 farmacie studiosi-examen och tjänstgjorde sedan åren 1894—97 å medikamentsförrådet i Skurup samt å apoteket i Ystad. Inskrefs d. 15 sept. 1897 vid farmaceutiska institutet och aflade d. 12 sept. 1899 apotekarexamen samt tjänstgjorde därefter å apoteken i

Hörby från d. 15 sept. 1899 till d. 24 juni 1900, Svanen i Kristianstad från d. 25 juni 1900 till d. 30 sept. 1901, i Hörby från d. 1 okt. 1901 till d. 14 juni 1808, tidvis som föreståndare. Han tjänstgjorde sedan å apoteken Göta Lejon i Karlskrona från d. 15 juni 1908 till d. 14 jan. 1913, i Anderslöf från d. 15 jan. 1913 till d. 20 maj 1913, i Djursholm från d. 21 maj 1913 till d. 10 juli 1913, å dåvarande medikamentsförrådet i Lidingö från d. 11 juli 1913 till d. 15 okt. 1917 och förestod apoteket Elefanten i Stockholm från d. 16 okt. 1917 till d. 31 okt. 1919, hvilken dag han erhöll personligt privilegium å apoteket Delfinen i Göteborg.

P. genomgick i maj 1909 en kurs i medicinsk bakteriologi vid universitetets laboratorium i Köpenhamn och tjänstgjorde s. å. på Garnisonssyhusets dispensationsanstalt i Köpenhamn. Studerade 1911 Wassermanns serum vid prof. Lassars klinik i Berlin, besökte d:r Focke i Düsseldorf och tog del af dennes digitalis-undersökningar samt studerade s. å. de farmaceutiska förhållandena inom tyska flottan vid flottstationerna i Kiel och Wilhelmshafen med särskild hänsyn till den farmaceutiska utrustningen ombord å krigsfartygen.

Under sin vistelse i Karlskrona uppsatte P. tillsammans med förste provinsialläkaren med. lic. A. Christer-Nilsson ett bakteriologiskt laboratorium där.

Han är sekreterare och kassaförvaltare i västra Sveriges krets af Sveriges apotekarförbund och revisor i Göteborgs apotekarförening.

Karlskrona konstförening räknar honom bland en af stiftarne. Han var sekreterare och kassaförvaltare i denna förening, hvarjämte han anordnade och förestod dess utställningar under sin Karlskrona-tid.

P. har från trycket utgifvit: »Tyska flottans medicinalutrustning», Karlskrona 1912.

Gift d. 15 maj 1903 med EBBA VALFRIDA LILJEBLADH, född d. 6 juni 1873, dotter till kantorn HANS LILJEBLADH i Fulltofta och PETRONELLA BORGSTRÖM.

Barn: AXEL GUNNAR AXELSSON, född d. 22 febr. 1904; — GUNHILD MARGARETHA, född d. 16 juni 1907; — BRITA VIOLA, född d. 1 aug. 1910.

Apoteket Duvan.

1912.

Hos stadsfullmäktige i Göteborg hade stadens hälsovårdsnämnd i början af 1912 på förslag af förste stadsläkaren gjort framställning afseende dels inrättande i staden af två nya apotek, att förläggas, det ena i Landala och det andra vid eller i närheten af Hvitfeldtsplatsen eller Kaserntorget. Stadsfullmäktige biföllo detta förslag utom hvad beträffar det apotek, som skulle anläggas i närheten af Hvitfeldtsplatsen eller Kaserntorget.

Såsom motiv anfördes att de stadsdelar, som för närvarande äro hänvisade till det då lediga apoteket Lejonet, nu lämpligen skulle kunna förses med egna apoteksinrättningar, utan att man därför behöfde befara att detta apoteks ekonomi skulle häraf röna allt för stor inverkan. Den stadsdel, som därvid i främsta rummet borde ifrågakomma vore Landala, hvars befolkning visserligen till stor del vore relativt fattig, men i stället utgjorde omkring 10,000 personer. Den byggnadsverksamhet, som där på vissa håll utvecklades, gäfvade dock stöd för det antagandet, att äfven denna stadsdel hade att motse en snabb uppblomstring. Inom stadsdelen i fråga finnes jämväl de stora fattigvårds- och sjukhusinrättningarna, Holtermanska sjukhuset och Gibraltar, hvilka ett i stadsdelen förlagdt apotek borde kunna påräkna som kunder. — Efter att hafva såsom sin öfvertygelse framhållit att det föreslagna apoteket skulle gifva skälig inkomst åt sin innehafvare, föreslog motionären, förste stadsläkaren såsom gränser för detta apotek Molinsgatan, Kapellgatan, Erik Dahlbergsgatan och Föreningsgatan.

Stadsfullmäktige gjorde hos K. Maj:t framställning i enlighet med förslaget och sedan ärendet remitterats till Medicinalstyrelsen för yttrande efter vederbörandes hörande, återremitterades frågan till K. bhde med anmodan att efter det Göteborgs apotekarförening erhållit tillfälle yttra sig och yttrande inforrats från förste stadsläkaren, inkomma med dessa yttranden och eget utlåtande.

I skrivelse d. 6 mars 1912 till K. Maj:t anför sedermera Medicinalstyrelsen att nyanläggning af apotek i Göteborg hade skett i större utsträckning än på andra håll, att staden för närvarande hade 12 apotek eller ett på 15,000 innevånare och att af dessa icke mindre än 7 voro anlagda sedan år 1890 och 5 sedan år 1903 samt att en viss försiktighet med afseende på vidare apoteksanläggningar i Göteborg torde vara att förorda. Från denna synpunkt syntes det Medicinalstyrelsen välbetänkt att stadsfullmäktige låtit förslaget om anläggning af ett apotek vid Hvitfeldtsplatsen eller Matrostorget förfalla, men tillstyrkte anläggandet af ett apotek med personligt privilegium och med benämning Duvan, förlagdt antingen inom det område som begränsas af Molin-, Kapell-, Erik Dahlbergs- och Föreningsgatorna eller utanför detta område vid området i fråga tillgränsande del af någon af förenämnda fyra gator.

Genom K. brefvet d. 19 april 1912 föreskref sedan K. Maj:t att ett själfständigt apotek med personligt privilegium skulle, med benämning Duvan inrättas i Göteborg, med förläggning inom det område, som begränsas af Molins-, Kapell-, Erik Dahlbergs- och Föreningsgatorna, med rätt till apotekets förläggning äfven vid yttersidorna af de delar af nämnda gator, som begränsa ifrågavarande område.

Privilegiet tilldelades genom K. brefvet d. 21 dec. 1912 examinerade apotekaren A. J. W. Thimgren, som förlade detsamma i huset n:r 22 Aschebergsgatan och öppnade det för allmänheten, sedan detsamma d. 31 okt. 1913 blifvit vederbörligen afsynadt.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erlægga en årlig afgift af 2,000 kronor.

THIMGREN, AXEL JOHAN WILHELM. Född d. 30 sept. 1865 i Malmö.

Föräldrar: Kakelfabrikören OLOF PETER THIMGREN, född d. 26 april 1834, död d. 25 aug. 1905, och LOUISE JOHANNA ANDERSSON, född d. 7 dec. 1835, död d. 4 febr. 1896.

Efter skolstudier i Ystad och Malmö läroverk med afgangsbetyg från öfre sjätte klassen, antogs Thimgren till elev å apoteket i Ystad och aflade därstädes farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1885, tjänstgjorde fortfarande å apoteket i Ystad till d. 30 sept. 1887 och inskrefs hösten s. å. vid farma-

cutiska institutet, där han d. 20 maj 1889 aflade apotekar-examen. Tjänstgjorde därefter från d. 27 maj 1889 till d. 27 nov. 1889 å apoteket i Ystad och därefter till d. 21 dec. 1912 å apoteket Morianen i Stockholm, under de senare 9 åren med hufvudsaklig tjänstgöring å S:t Görans sjukhusapotek i Stockholm.

Erhöll d. 21 dec. 1912 privilegium å det nya apoteket Duvan i Göteborg. T. innehade apotekarsocietetens resestipendium 1898 och var ledamot af Svenska läkarsällskapet.

T. har från trycket utgifvit *Reseberättelse angående apoteks-förhållandena i England m. m.* Sthlm 1899.

Död d. 19 dec. 1921.

Gift d. 20 jan. 1904 med GULLI TERESIA JOHANNA DE VERDIER, född d. 20 mars 1873, dotter till godsägaren FRITHIOF SANDBERG och EMERENTIA DE VERDIER.

Barn: KNUT AXEL GÖSTA, född d. 3 mars 1905.

WAHLSTRÖM, CARL ERIK RUDOLF. Född d. 16 sept. 1866 i Nyköpings västra församling.

Föräldrar: Handlanden CARL ERIK WAHLSTRÖM, född d. 3 okt. 1827, död d. 12 juli 1867, och SOFIA SÖDERGREN, född d. 8 juni 1823, död d. 3 okt. 1901.

W. genomgick sex klasser af Nyköpings högre allmänna läroverk, antogs d. 1 aug. 1882 som elev å apoteket Fenix i Nyköping men flyttade d. 1 aug. 1883 till apoteket Örnen i Karlstad. Aflade där farmacie studiosi-examen d. 24 sept. 1885 och kvarstannade å nämnda apotek till d. 22 sept. 1890. Inskrefs vid farmaceutiska institutet s. å. och aflade apotekarexamen d. 19 maj 1892. Han tjänstgjorde sedan å apoteken Fenix i Stockholm, i Tidaholm och Kronan i Linköping samt efter apotekarexamen å Kronan i Linköping, från d. 26 maj 1892 till d. 14 febr. 1898, samt å Hvita Björnen i Stockholm från d. 15 febr. 1890 till d. 1 jan. 1912, då han tillträdde apoteket i Grästorps, å hvilket apotek han erhållit privilegium d. 3 nov. 1911.

Erhöll d. 24 mars 1912 transport till apoteket Duvan i Göteborg, som han tillträdde d. 1 maj s. å.

Gift d. 1 aug. 1906 med ANNA MATHILDA GUSTAFSSON, född d. 4 april 1865, död d. 10 mars 1923, dotter till sjökaptten FRANS AUGUST GUSTAFSSON och MATHILDA KATARINA WESTIN, gift [1] med sjökaptten ANDERS JOHAN SÅGSTRÖM, född d. 31 juli 1835, död d. 12 april 1902.]

Apoteket i Mölndal.

1871.

K. brevet d. 1 dec. 1871 till sundhetskollegium medgifver, »att ett själfständigt apotek med personligt privilegium må anläggas i Mölndal by och privilegiet därå af Eder i vanlig ordning till ansökning kungöras, dock med vilkor, att apoteks-rörelsen därstädes må fortfara endast för den tid legitimerad läkare finnes på platsen anställd». Privilegiet tilldelades apotekaren i Svenljunga C. J. A. Kullgren genom K. brevet d. 7 juni 1872, som efter vederbörlig afsyning d. 21 mars 1873 s. å. d. 4 april, öppnade apoteket för allmänheten.

Apoteket har att till fonden för apoteksinnehafvares pensionering erläggga en årlig afgift af 1,500 kronor.

KULLGREN, CARL JOHAN ALEXANDER. Innehade apoteket i Uddevalla åren 1872—1906. (Se under apoteket Markattan, numera Leoparden i Stockholm, sid. 43.)

BERGWALL, EDVARD. Född d. 27 mars 1853 på Norra Lindved i Svedala socken, Malmöhus län.

Föräldrar: Regementsläkaren JOHAN ANTON BERGWALL, född d. 3 febr. 1814, död d. 31 aug. 1899, och CAROLINA LARSSON, född d. 26 aug. 1828, död d. 17 febr. 1884.

Efter skolstudier vid allmänna läroverket i Malmö antogs B. till elev å apoteket i Anderslöf d. 1 sept. 1869 och aflade där farmacie studiosi-examen d. 21 maj 1873. Tjänstgjorde därefter å nämnda apotek till d. 20 okt. 1875 och därefter å apoteken Kronan i Norrköping från d. 1 nov. 1875 till d. 15 dec. 1876, Hjorten i Lund från d. 15 dec. 1876 till d.

1 maj 1877, Lejonet i Malmö från d. 15 juni 1877 till d. 1 maj 1878, i Anderslöf från d. 15 nov. 1878 till d. 25 aug. 1879, Kronan i Göteborg från d. 19 april 1881 till d. 5 okt. s. å., Morianen i Stockholm från d. 22 april 1882 till d. 1 juni s. å. samt Lejonet i Gäfle från d. 20 april 1883 till d. 1 aug. s. å. Aflade apotekarexamen d. 23 maj 1884 samt tjänstgjorde därefter å apoteken Svanen i Kristianstad från d. 1 juli till d. 15 aug. 1884 samt Lejonet i Kalmar från d. 16 sept. 1884 till d. 10 dec. 1897, då han erhöll privilegium å det apotek, som enligt K. brefvet d. 1 juli s. å. skulle inrättas vid Mörtfors i Hjorteds socken och som för hans räkning afsynades d. 23 och 24 maj 1899.

Erhöll d. 4 juni 1907 transport till Mölndal, hvilket apotek han tillträdde i sept. 1907.

Död d. 7 sept. 1919 i Mölndal.

Gift d. 20 april 1908 med HILMA ADELAIDE ANDERSON, född d. 17 dec. 1879, dotter till landtbrukaren SVEN GUSTAF ANDERSON och BERTHA KAROLINA ÅHRBERG.

Barn: Bo GÖSTA, född d. 17 maj 1909; — BRITA KAROLINA, född d. 26 april 1912.

NILSSON, BROR TEODOR. Född d. 9 nov. 1863 i Leksbergs församling, Skaraborgs län.

Föräldrar: Köpmannen SVEN JOHAN NILSSON, född d. 1 aug. 1831, och JOHANNA PERSDOTTER, född d. 21 okt. 1832, död d. 31 dec. 1871.

Efter skolstudier vid Mariestads och Skara läroverk antogs N. d. 8 juni 1881 till elev å apoteket i Mariestad och aflade farmacie studiosi-examen d. 23 sept. 1884 samt apotekarexamen d. 22 maj 1895. Tjänstgjorde emellan examina å apoteket Fenix i Nyköping och apoteket i Mariestad samt som vikarie å apoteken Kronan i Norrköping, Kärnan i Hälsingborg och Gripen i Nyköping.

Tjänstgjorde efter apotekarexamen å apoteken i Hallsberg, Trälleborg, Skara, Hofva och Tidaholm. Vidare å apoteket Kronan i Uppsala från d. 9 sept. 1898 till d. 5 maj 1906, å apoteket i Töreboda från d. 8 maj 1906 till d. 3 juli 1917 och därefter i Värnamo till d. 15 juni 1920.

Erhöll personligt privilegium å apoteket i Mölndal d. 7 maj 1920.

N. har lämnat bidrag till publikationerna »Västergötlands fanerogamer och kärnkryptogamer» af Aug. Rudberg, Mariestad 1902, samt »Flora över Värnamotrakten» af Fr. Hård af Segerstad, Värnamo 1920.

Gift d. 26 okt. 1899 med ANNA HEDVIG KATARINA DEGERHOLM, född d. 23 nov. 1866, död d. 5 dec. 1905, dotter till köpmannen FRITIOF DEGERHOLM och SOFIA RÅDBERG.

Barn: GUNNAR BROR FRITIOF, född d. 27 jan. 1903; — CARIN ANNA MARIA, född d. 25 sept. 1904.